

52

Prameň

ČASOPIS GRÉCKOKATOLÍCKYCH BOHOSLOVCOV

Číslo 1/2000 Ročník VII.

15 Sk



STRETNUTIE GRÉCKOKATOLÍCKEJ MLÁDEŽE

BYSTRÁ 2000

I. turnus: 31. 7. - 4. 8. 2000 pre mládež vo veku 10-13 rokov.

II. turnus: 7. 8. - 11. 8. 2000 mládež vo veku 17 rokov a viac.

III. turnus: 14. 8. - 18. 8. 2000 pre mládež vo veku 14-16 rokov.

Predpokladaná cena za turnus je 600 Sk (za pomoci sponzorov).

Možnosť prihlásenia - jún 2000 na farských úradoch.

Informácie:

Gréckokatolícke biskupstvo

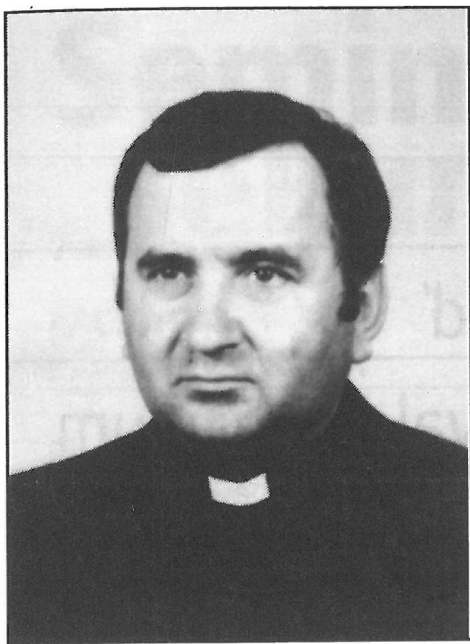
Miroslav Il'ko - 0931/445 2979 alebo 0905 518 405

Košický exarchát

Štefan Kerul'-Kmec - 0948/678 2502 alebo - 0905 644 258

NEVÁHAJ! ČAS SA KRÁTI!

EDITORIAL



Christos voskrese!

Základnou vieroučnou pravdou je učenie o zmŕtvychvstaní Ježiša Krista. Zmŕtvychvstanie je najväčším zázrakom Ježiša Krista. Predchádzalo mu vtele-
nie, narodenie, vyučovanie, utrpenie a smrť na kríži. Utrpenie a smrť boli do Ježišovho utrpenia a smrti najcitlivejším bodom v existencii človeka. Človek cítil a zakúsil, že tam akoby stroskotala jeho existencia. Odkedy existuje človek na zemi mal vedomie o večnom živote i keď ho nemal jasné. Bolo to tápanie v neistote. Jasnú vieru a náuku o večnom živote dal Ježiš Kristus. On bol prvý, ktorý otvorene a jasne učil o večnom živote. Odvtedy vieme, že náš život je nasmerovaný na večnosť. Centrom kozmu je Boh a všetko nezadržateľne smeruje k tomuto Centru. Nemôže byť prekážkou ani smrť, aby sme vstúpili do spoločenstva s Bohom, veď Ježiš učí: „Ja som

vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Jn 11, 25). Túto pravdu Ježiš Kristus potvrdil utrpením a smrťou, v prvom rade však svojím vzkriesením. Sv. Pavol tiež radostne svedčí o udalosti vzkriesenia krátkym a večnosťou nabitým výrokom: „Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých“ (1 Kor 15, 20). Od chvíle zmŕtvychvstania Ježiša Krista smrť prestáva byť najcitlivejším bodom existencie človeka, lebo Ježiš zvíťazil nad ňou.

Ponúkol možnosť víťazstva nad smrťou každému, kto pochopí jeho požiadavku: „Ak ma milujete zachovávajúte moje prikázania. Moje prikázania nie sú ťažké“ (porov. Jn 14, 15 nn).

Každoročná oslava sviatku Vzkriesenia nám pripomína skutočnosti večného života. Podobne aj každá nedeľa. Najjužnejšie pobrežie Afriky sa pôvodne nazývalo Mys utrpenia, lebo tam podľa domorodcov stroskotali všetky lode. Ale od doby, keď sa tam podarilo preplaviť známemu moreplavcovi Vasco di Gammovi, keď objavil Indiu, nazýva sa toto pobrežie Mys dobrej nádeje.

V mori ľudského života mysom utrpení a smrti bez stroskotania prešiel Ježiš Kristus, ukázal nám cestu a dal prostriedky k jeho dosiahnutiu – svätej sviatosti.

Naše skutky aj život, možnosti i nedostatky máme posudzovať vo svetle večného života. „Budte dokonalí, ako je dokonalý váš Otec nebeský“ (Mt 5, 48). Teda neúnavne a nepretržite sa máme namáhať, aby v nás stále jasnejšie bol rozoznatelný Boží obraz. Do Božieho kráľovstva sa dostane len ten, kto má v duši Boží obraz.

Slávny deň vzkriesenia nám ukazuje najdôležitejšie – ako treba večne žiť. Vierou vo večný život dal Boh zmysel aj našej smrti.

S vierou i nádejou nám to ohlasuje oslavná pieseň dňa, ktorý učinil Pán: Kristu slávne vstal z mŕtvych, smrťou smrť premohol a tým čo sú v hrobch život daroval.

*ThDr. Vojtech Boháč, PhD.
rektor seminára*

Obsah

- 5 - Seminárske sekundy
- 8 - Sej deň jehože sotvori Hospod'
- 10 - Beda mi, keby som neohlasoval Evanjelium
- 13 - Nové tváre v seminári
- 14 - Mária a jej pokora
- 15 - Národná púť do Ríma
- 17 - Sv. Otec Ján Pavol II. prosí o odpustenie
- 18 - Piataci
- 21 - Konštantín a Helena - apoštolom rovní
- 23 - Sekta - odolný vírus spoločnosti
- 25 - Vzkriesenie
- 28 - Modlitba
- 30 - Kríž
- 31 - Vyznanie kajúceho hriešnika
- 33 - Humor
- 34 - Relax

Seminárske sekundy

ZAČIATOK ŠKOLSKÉHO ROKA

Ako to býva zvykom pred začiatkom nového akademického roka 1999 - 2000 sme mali duchovné cvičenie, ktoré viedli o. Kitľan, CSsR a o. Voskár. Svojou prítomnosťou a svojím prístupom nám ukázali Božiu lásku a milosť, tak potrebnú počas štúdia a pre naše budúce povolanie. Nový akademický rok sme začali sv. liturgiou v Katedrálnom chráme, ktorú slúžil biskup o. Ján Hirka za účasti dekana fakulty, prodekanov a samozrejme nás bohoslovcov i laických poslucháčov.

PRÁZDNINY

Po mesiaci v školských laviciach a poučných prednáškach sme odcestovali domov na krátke prázdniny. Na sviatok Všetkých svätých sme pomáhali našim princípálom a taktiež sme svoje modlitby obetovali za našich zosnutých.

KONCERT

V novembri v Divadle Alexandra Duchnoviča sme zorganizovali vystúpenie bohosloveckej skupiny ANASTASIS. V prestávkach vystúpil špirituál

o. Marek Pulšćák s Božím slovom, ktoré povzbudilo nielen nás, ale aj všetkých prítomných.

POSVIACKA REVEREND

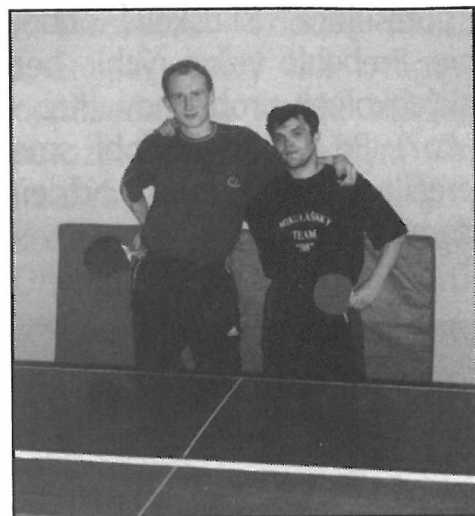
8. decembra 1999 na sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie sme boli v katedrále na sv. liturgii. Pri tejto sv. liturgii biskup o. Ján Hirka posvätil reverendy 17 bohoslovcov Prešovskej eparchie.



MIKULÁŠ 1999

V jeden krásny, snežný a zimný deň prišiel k nám 6. decembra o. Mikuláš so svojimi čertíkmi. Medzi prítomnými bol aj biskup o. Ján Hirka, apoštolský exarcha vladyka Milan Chatur, CSsR, diakon o. Tomáš Muszka a predstavení seminára. Po krátkom, ale napriek tomu peknom večeri plnom zábavy a smiechu sme sa rozlúčili s Mikulášom, ktorý nám prisľúbil, že ak

budeme dobrí, tak ako tento rok, príde aj nabudúce. (Odkaz pre Mikuláša: Budeme!)



STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

Ešte pred odchodom na Vianočné prázdniny sa uskutočnil turnaj v stolnom tenise. Do turnaja sa zapojili bohoslovci - priaznivci tohto športu ako aj špirituál o. Marek Pulšćák. Každý z nás fandil svojmu favoritovi. Hlavným heslom bola oslava Boha športom, ako aj staré známe - nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa.

VIANOCE

Pred odchodom na Vianočné sviatky sme mali krátku dvojdňovú duchovnú obnovu, ktorú viedol špirituál o. Marek Pulšćák. Po nej sme sa odobrali na Vianočné prázdniny, aby sme prežili radosť Kristovho narodenia, privítali rok Milénia ako i nadobudli nové sily do nastávajúceho skúškového obdobia.

SKÚŠKY

Po návrate z prázdnin sa nám začalo kruté, ale zato „potešujúce“ skúškové obdobie. Prebehlo veľmi rýchlo bez akýchkoľvek problémov. (Kto - ako?) Po tomto období sme prežili vskutku krajší týždeň doma s rodičmi.



NOVÝ IKONOSTAS

Po dlhých rokoch modlenia nás Boh vyslyšal a už sa môžeme radosť. V seminári máme nový ikonostas, ktorý prišiel posvätiť biskup o. Ján Hirka. Prežívame veľkú radosť z toho, že už v plnom „výbroji“ byzantského obradu môžeme slúžiť sv. liturgie.

RODIČIA V SEMINÁRI



Rektor o. ThLic. Vojtech Boháč pozval na spoločné stretnutie spoluformátorov nás bohoslovcov - našich rodičov. Na tomto milom, ale i pracovnom stretnutí o. rektor vyzdvihol kňazské povolanie a tiež zdôraznil vplyv rodičov na spoluformáciu.



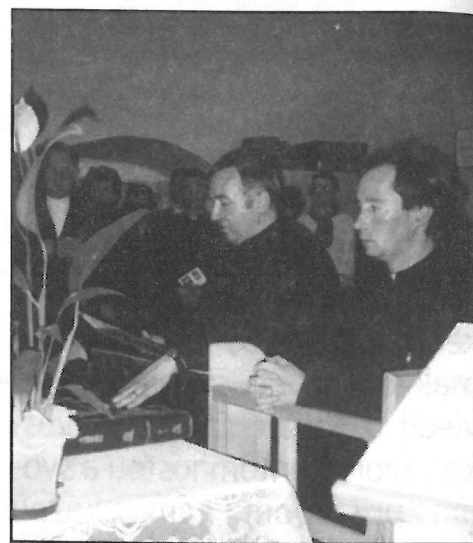
POSTRIŽENIJE

Sviatok Stretnutia Pána so staručkým Simeonom bol pre našich spolubratov štvrtákov veľkým dňom. V Katedrále sv. Jána Krstiteľa prijalo za účasti rodinných príslušníkov a veriaceho ľudu 11 bohoslovcov prešovskej eparchie z rúk biskupa o. Jána Hirku nižšie svätenia - postriženie. V ten deň nás v seminári navštívili starší kňazi a podelili sa s nami so svojimi zážitkami z ich obdobia formácie a povzbudili nás k štúdiu a duchovnému rastu.

REKTOR DOKTOROM

Na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave 29. februára

2000 obhájil doktorát z teológie a zároveň získal vedeckú hodnosť PhD., rektor Kňazského seminára o. ThLic. Vojtech



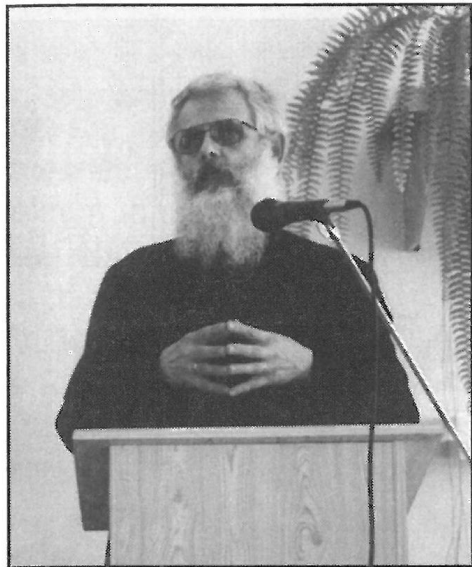
Boháč, vedúci katedry liturgiky a praktickej teológie, dizertačnou prácou pod názvom: „Argumentácia profesora Mikuláša Rusnáka k vyhláseniu dogmy o (zosnutí) nanebovstúpení Presvätej Bohorodičky z byzantských liturgických textov.“ Prajeme ThDr. Vojtechovi Boháčovi, PhD, mnoho tvorivých síl a Pánovho požehnania v jeho vedecko – pedagogickej práci a taktiež veľa trpezlivosti so svojimi seminaristami.

SVÄTÁ ŠTYRIDSIATNICA

Očakávaný Veľký pôst prišiel aj k nám do seminára. Je to čas, v ktorom si máme uvedomiť svoju hriešnosť. V tomto duchu sa nesú aj liturgie Vopred posvätených darov a Polnočnice, ktoré sú pre nás spestrením a hlbokým duchovným zážitkom.

MAĎARSKÝ PROFESOR NA FAKULTE

Pozvanie o. rektora ThDr. Vojtecha Boháča, PhD, prijal prof. ThDr. István Ivancsó, pro-

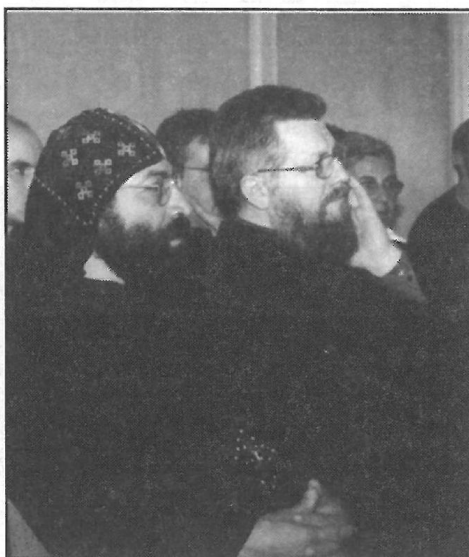


fesor liturgiky v Nyíregyházi v Seminári sv. Anatóza v Maďarsku. Na svojom trojdňovom prednáškovom pobyte nám priblížil tému: „PASCHÁLNE MYSTÉRIUM KRISTA V BYZANTSKEJ LITURGII“. Vo svojich prednáškach nám p. prof. Ivancsó nádherným spôsobom predstavil teológiu, historický vývoj, vznesenosť, symboliku a krásu obradov našej Byzantskej cirkvi.

KOLLEGIUM ORIENTALE

Na 6-dňovú návštevu nášho seminára prišli v stredu 5. apríla 2000 seminaristi z Kollegia Orientale v Eichstatt, v ktorom študujú aj naši piati spolubratia. Počas svojho pobytu mali možnosť seminaristi z Ukrajiny, Ruska, Rumunska, Bulharska, Arménska a Egypta navštíviť

drevené kostolíky, odpustové miesta ako Litmanová a Levo-



ča, Spišský hrad, Spišskú kapitulú. Taktiež o. biskup Ján Hirka a vladyka Milan Chatur, CSsR ich prijali vo svojich reziden- ciách. Zaujímavosťou tohto Ko-



légia je, že je ekumenický, že v ňom študujú seminaristi nielen latinského alebo byzantského obradu, ale aj bratia pravoslávni. Čo bolo pre nás iste zaujímavé boli spoločné bohoslužby v nemeckom jazyku. Pre nich bol iste zaujímavý Kánon

sv. Andreja Krétskeho. Najviac nás teší, že sme mohli nadviazať nové priateľstvá.

Najväčší „úspech“ si získal P. Dioskoros - koptský mních z Egypta, ktorý bol ochotný odpovedať na každú otázku, porozprávať sa s každým ako i zahrať si stolný tenis s kýmkoľvek z nás. Bratia z Kollegia Orientale sa s nami rozlúčili 10. apríla 2000.

KÁNON SVÄTÉHO ANDREJA KRÉTSKEHO

Vo štvrtok po 4. pôstnej nedeli Východná cirkev slúži Kánon sv. Andreja Krétskeho. Tento rok táto bohoslužba pripadla na 6. -7. apríl, na ktorom sa zúčastnili i seminaristi z Eichstattu. Táto utiereň je najroz-



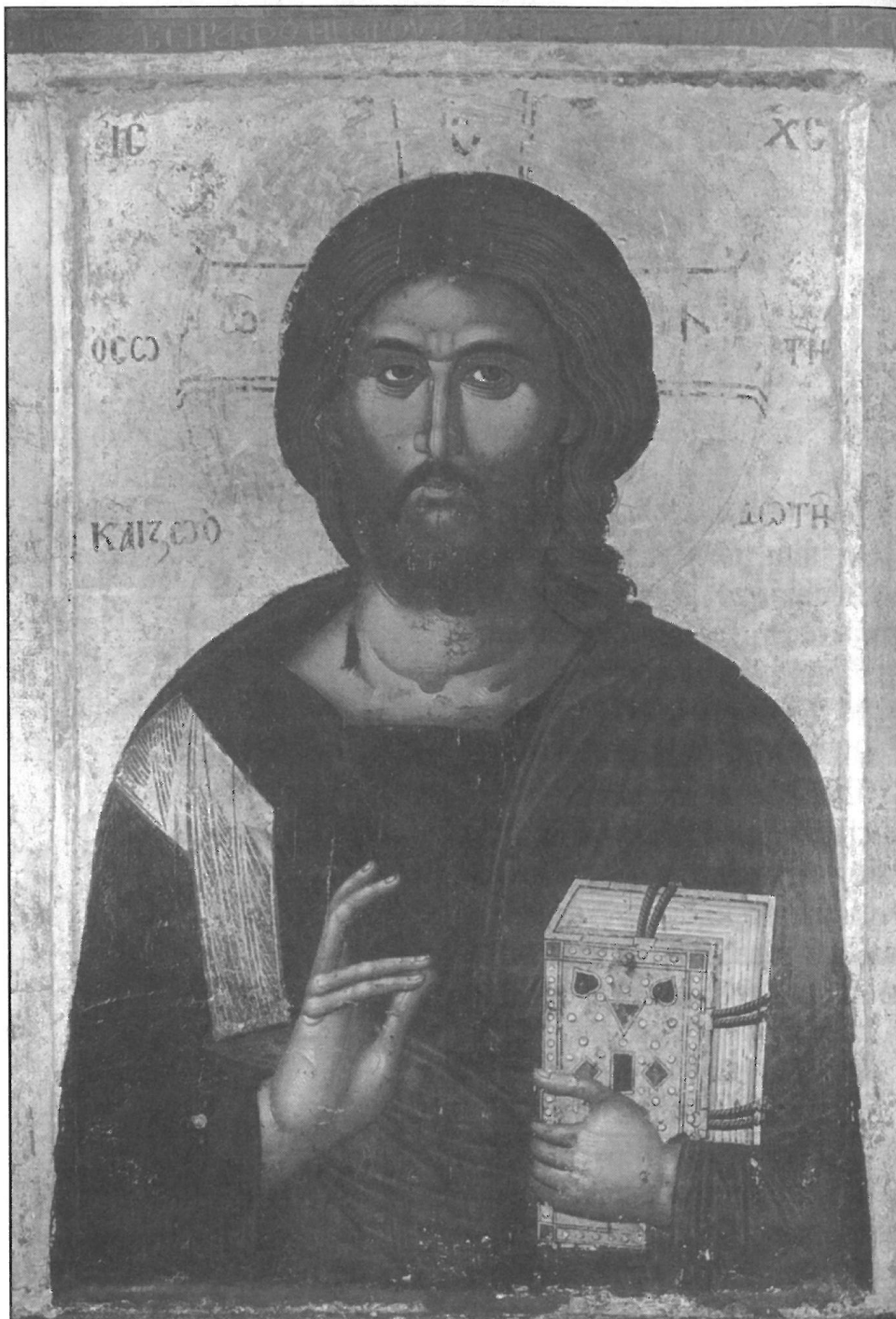
siahlejším kánonom, ktorého tropáre obsahujú celé dejiny spásy, počnúc od Adama cez patriarchov, až po Kristovu smrť. Po každom tropári sa robia veľké metánie (líhanie na zem), celkovo 250-krát. Po viac ako štvorhodinovom cvičení sme našim telám i dušiam dopriali zaslúžený odpočinok.

pripravil bratia P. P. a M. G.

Sej deň jehože sotvori Hospod'

Ježiš Kristus svojím zmŕtvychvstaním dokázal pravdivosť svojho učenia a dokázal svoje Božské poslanie a Božstvo. Tento deň svojho víťazstva Ježiš Kristus predpovedal, predovšetkým svojim učeníkom. Keď po Premenení na vrchu Tábor zostupovali, Pán hovoril svedkom svojho Premenenia, aby o tomto videní nikomu nehovorili, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. A oni sa navzájom pýtali, čo znamená vstať z mŕtvych. „Keď zostupovali z vrchu, prikázal im, aby o tom, čo videli, nehovorili nikomu, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. Oni si toto slovo zapamätali a jeden druhého sa vypytovali, čo znamená 'vstať z mŕtvych'“ (Mk 9, 9-10). Podobne, keď Ježiš vystupoval so svojimi učeníkmi pred Veľkou nocou do Jeruzalema, hovoril im otvorene, že ho veľkňazi a starší zabijú, ale že on na tretí deň vstane, no oni to plne nechápali a spýtať sa ho báli.

Keď Ježiš bol na veľkonočných sviatkoch v jeruzalemskom chráme, tam vidiac, že predavači a s nimi aj kupujúci znesväcujú chrám, vyhnal predavačov z chrámu. Tí sa však naňho oborili, že akou mocou si môže takto počínať, ako dokáže toto právo a on im



povedal: „Zborte tento chrám chrámu. Lenže Kristus im hovoril o chráme svojho tela. Keď potom vstal z mŕtvych, jeho učeníci si spomenuli, že toto hovoril o chráme svojho tela

a uverili písmu i slovu, ktoré povedal Ježiš. Podobne Ježiš predpovedal svoje zmŕtvychvstanie farizejom a zákonníkom, po vyhnaní diabla z nemocného, keď si oni žiadali zvláštne znamenie a on im povedal: Toto pokolenie je pokolenie zlé a skazené. Toto pokolenie nedostane iné znamenie, okrem znamenia proroka Jonáša, lebo ako bol Jonáš tri dni a tri noci v útrobach ryby tak bude aj Syn človeka tri dni a tri noci v útrobach zeme. Tu Ježiš jasne predpovedal, že na tretí deň vstane z útrob zeme k životu, ako Jonáš vyšiel z útrob ryby, aby šiel a hlásal pokánie v Ninive.

Sv. apoštol Pavol v prvom liste Korinťanom píše: „Ako to, že niektorí tvrdia, že niet zmŕtvychvstania. Veď keď niet zmŕtvychvstania, ani Kristus nevstal. Ak Kristus nevstal, márne je aj naše kázanie, zbytočná je aj naša viera. Ale Kristus naozaj vstal zmŕtvych, ako prvý z tých, čo zomreli.“ Sv. Pavol, ktorému sa zmŕtvychvstalý Kristus zjavil, vedel, čo to pre neho samého znamenalo, že toto zjavenie spôsobilo jeho obrátenie. Preto aj prehlásil, že chce kázať iba Krista a to Ukrižovaného a Zmŕtvychvstalého. Kristus nás oslo-

bodil, aby sme boli slobodní. „Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapliahnúť do jarma otroctva.“ (Gal 5, 1). Svojou smrťou a vzkriesením nás vyslobodil z otroctva hriechu. Daroval nám večný život v spoločenstve svojho Otca, „večný život, ktorý prisľúbil pravdivý Boh pred večnými časmi“ (Tit 1, 2).

Pascha je milosť, ak ju nedokážeme prijať ako dar od Boha, potom ju nedokážeme ani žiť. „Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar“ (Ef 2, 8-9). Kristus každého z nás cez svätú Paschu pozýva k obráteniu, tak ako to uskutočnil aj v živote sv. apoštola Pavla. Vari si niekto z nás môže povedať: Ja obrátenie nepotrebujem? Pascha je príležitosťou, kedy sa môžeme obrátiť z tmy k svetlu. Je tu vzkriesený Ježiš Kristus, ktorý nám toto svetlo ponúka a záleží len od nás, či ho prijmem alebo nie. Je to nebeské svetlo, svetlo, na základe ktorého sa obrátil aj sv. Pavol. Vari potrebujeme viac dôkazov? „Lebo Boh nás nepovolal k nečistote, ale k posväteniu. Kto teda toto odmieta, odmieta nie človeka, ale Boha“ (1 Sol 4, 7-8). Ježiš Kris-

tus nás cez svoju Paschu pozýva k tomu, aby sme ho v nej zažili. „Kto má Syna, má život, kto nemá Božieho Syna, nemá život.“ A kedy ho dokážeme zažiť? Vtedy, keď povieme tak ako On povedal: „Otče, Tebe je všetko možné! Vezmi odo mňa tento kalich. No nie, čo ja chcem, ale čo chceš Ty.“ (Mk 14, 36). Nie je možné predstaviť si Paschu - Vzkriesenie bez kríža - bolesti. Ak mi neprijmem svoj osobný kríž, nemôžem čakať ani vzkriesenie - svoje obrátenie. Nie je možné predstaviť si Veľkonočnú nedeľu bez Veľkého piatku a Veľkej soboty. Ježiš visel na kríži, cítil úzkosť, bolesť, strach, opustenosť, veď bol predsa pravý človek. Cítil ako i my cítime, ale dôveroval Otcovi, vedel, že Otec o tejto hodine vie, vedel, že Otec ho vzkriesi. Svätá Pascha je naozaj Kristovým dňom, na ktorý sa On za svojho života odvoláva, neodvoláva sa natoľko na svoju smrť, ktorá je síce vrcholným dôkazom jeho lásky, ale odvoláva sa na svoje Vzkriesenie, ktoré je dôkazom jeho pravdy a Božstva.

Toto je deň, ktorý učinil Pán ... svojou milosťou z lásky k človeku, k nám.

Jozef Havrila

Starec zvykol hovoriť: „Ak niekto dôveruje inému a zverí sa mu v úplnej poddanosti, nemusí sa starať o Božie príkazy, ale môže celú svoju vôľu zveriť svojmu otcovi. Boh mu nebude nič vyčítať, lebo od začiatočníkov Boh nič neočakáva tak veľmi ako práve sebazaprenie sa v poslušnosti.“

Beda mi, keby som neohlasoval EVANJELIUM

„Hladným dajme chlieb a tých, ktorí sú bez strechy nad hlavou privítajme v našich domoch, aby sme mohli prijať od Krista Boha Jeho veľkú milosť.“ Tak sme spievali na jednej z večerní svätého Veľkého pôstu, ktorý volal každého z nás k obráteniu. Lebo najistejší prostriedok k tomu, aby sme vedeli, aký je náš vzťah s Bohom, je pozorovať náš vzťah k druhým. Kto hovorí, že miluje Boha, ale nemiluje svojho brata, môže si byť istý, že klame. Ved' len tak vieme, že sme prešli zo smrti do života, keď milujeme bratov. „Kto nemiluje, ostáva v smrti. Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah. A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život.“ /1 Jn 3, 14b-15/ Nasledujúci dialóg je osobným svedectvom Ing. Maroša Šatného, riaditeľa Gréckokatolíckej diecéznej charity, práve k tejto skutočnosti, z jeho vlastnej skúsenosti v tejto službe, ktorá ponúka pomoc chorým, starým a tým bratom a sestrám, ktorí sa dostali až na perifériu spoločnosti.

- Aký význam a poslanie majú podľa vás ľudia - bezdomovci, žobráci, ako aj chorí a opustení?

Môj postoj a vzťah k týmto bratom sa počas niekoľkých rokov tejto služby menil. Dnes by som povedal, že sú pre nás výzvou, „kameň, čo stavitelia zavrhlí, stal sa kameňom uholným. Každý, kto padne na ten kameň, doláme sa, a na koho on padne, toho rozdlávi.“ /Lk 20, 17b-18/ Lebo Ježiš Kristus sa stotožnil s chudobnými. Tak vidím, že je pravdivé toto Božie Slovo aj v tomto ohľade a je skúškou viery a pravosti mojej lásky ku Kristovi. Preto si myslím, že sú pre nás výzvou a zároveň darom volajúcim nás k obráteniu, nielen teoreticky, ale i prakticky. Možno aj vidíme, že sú okolo nás ľudia, ktorí sú „iní“ svojím zovňajškom a to nás často pohoršuje a vyvoláva odsúdenie, lebo si povieme: „Toto nie je môj prípad! Taký ja nie som. Mne sa to nemôže stať.“ Vidieť v takomto človeku, zvlášť ktorý trpí, Ježiša Krista, je naozaj podivuhodná vec.

Preto mám mnohokrát problém priznať sa k takému bratovi, ktorý je v núdzi a stotožniť sa s ním, keď nevidím, ako sa Ježiš priznal ku mne a nepohoršoval sa nado mnou, nopak bol veľmi štedrý.

- Čo v skutočnosti očakávajú?

To, čo každý človek... Najlepšie je pozrieť sa na seba, čo ja očakávam od druhých, keď mám ťažkosti a potrebujem sa o niekoho oprieť.

- Čo vám dáva služba týmto bratom?

Tu chcem povedať, že je pre mňa naozaj ťažké slúžiť. Je to nad moje sily, lebo treba dávať zo „seba“, zo „svojho“ a človek je egoista. Lebo napríklad môj čas je môj čas a nikto mi ho nevráti. Tak rozmýšľame v podstate všetci. Je tu tiež pokušenie vidieť ovocie „svojho snaženia“ a byť odmenený aspoň uznaním od ľudí. Toto všetko ma vedie k tomu, aby som sa utiekal k Bohu a oprel sa o Ježiša Krista.

Táto služba mi ukázala a ukazuje hodnotu človeka, ktorá aj keď je skrytá, nie je zjavná, vidí ju Boh. A je to aj moja hodnota. Pretože Boh nerobí rozdiely ako ich robím ja. „Boh všetkých uzavrel pod neposlušnosť, aby sa nad všetkými zmiloval.“ Preto aj otázka: Aký je rozdiel medzi tým bezdomovcom na ulici a mnou? - je hlúpa otázka. Dôležitý je Boží pohľad na človeka. A mňa usvedčuje z toho,



že sa pri pohľade na žobráka nepokladám za takého úbohého, slabého a hriešneho, ale silného a váženého kresťana, ako pred druhými, tak aj pred samým Bohom. Boh však nad nikým nezlomil palicu. Každý človek sa môže zmeniť. Tento čas obrátenia a milosti je pre všetkých. Súčasná medicína objavila, že je to aj prirodzená danosť ľudského organizmu obnovovať bunky. Keď teda naše telo, ktoré ničíme ako len chceme Boh uschopnil k obnove, prečo by nemohol obnoviť nášho ducha a srdce, ktoré sú oveľa vážnejšie zranené. Človek, ktorý je sám, trpí. Títo ľudia z ulice sú často následkom alkoholu a iných omamných látok fyziologicky degenerovaní. Odumierajú fyzicky aj mentálne. Ale som presvedčený, že Boh má moc aj z tak zničenej

existencie vyviesť nový život. Nám je to nemožné. Hovorím tak preto, lebo viem, že aj sebeckto a egoizmus je hriechom, otroctvom a tiež degeneráciou duše. A ak Boh je schopný meniť môj postoj a dať mi milujúce srdce, som presvedčený, že aj z najväčšieho alkoholika môže Kristus urobiť slobodného človeka. Inak by som nemohol ani ja žiť.

-Aký postoj by mal mať kresťan, aby sa toto Božie dielo zrealizovalo?

Necítim sa byť učiteľom kresťanov a to čo si myslím a čo mi Boh dovolil urobiť, nie je mojou zásluhou. Poznám sa, čoho všetkého som schopný alebo neschopný, keď nemám Božieho Ducha. Len v miere, v akej počúvam Božie Slovo a prijímam ho, žijem pre dru-

hých, nielen pre seba. Tu je len jeden postoj, ktorý má Ježiš Kristus.

-Aká posledná myšlienka vás napadne pri tomto dialógu?

Som rád, že sa mladí ľudia zamýšľajú nad týmito otázkami, lebo sú to skutočnosti, ktoré sa možno na prvý pohľad nezdajú životne dôležité, ale hlboko sa dotýkajú nášho vnútra a nášho života.

„Bol istý bohatý človek. Obľieval sa do purpuru a kmentu a deň čo deň prepychovo hodoval. Pri jeho bráne líhal akýsi žobrák, menom Lazár, plný vredov. Túžil nasýtiť sa z toho, čo padalo z boháčovho stola, a len psy prichádzali a lízali mu vredy.“ /Lk 16,19-21/.

Iste sa pohoršíme nad živo-

tom tohto bohatého človeka a v duchu si nejeden z nás povie: „keby som tak bol na jeho mieste, ukázal by som, ako sa treba podeliť a postarať sa nielen o núdznych, ale je potrebné postaviť sanatória pre chorých a starých, útulky pre bezdomovcov, ktorých by už vlastne ani nebolo... A idylka je na svete. V tomto vidíme celý problém nespravodlivosti vo svete. Ale vari Ježiš myslel na pozemský majetok, keď hovoril toto podobenstvo? Ved' pred Bohom je bohatý tohto sveta žobrákom. Toto podobenstvo je oveľa vážnejšie. Kto je ten človek, ktorý sa posväcuje modlitbami, zapieraním, odieva sa milosťami ako purpúrom, deň čo deň hoduje, teda slávi Paschu prijímajúc Eucharistiu? To je kresťan - bohatý človek z podobenstva, ktorý dostáva pravé hodnoty pre večný život. Lebo už za svojho života má možnosť okúsiť „aký dobrý je Pán“. Kým najväčšie utrpenie je prežiť tento život bez Boha a nezažiť lásku. Tak trpí svet, v ktorom leží mnoho Lazárov, plných vredov, ktorí túžia po skutoč-

nom živote, ale nik im ho nedáva. V podobenstve sa spomínajú psy, ktoré prichádzajú a lížu vrede. Vieme, čo biblicky znamená toto pomenovanie: psy - pohania, ktorí nemajú slová večného života, ale môžu ponúknuť ďalšie otroctvo, cestu, ktorá vedie k smrti a zúfalstvu. Tu nás napadne panická otázka, lebo rýchlo treba niečo robiť, aby sme napravili takú krivdu. Neostaňme však naivní, „lebo sami nevieme ani to, za čo sa máme modliť“ /Rim 8, 26/. „A Boh má moc rozhojniť vo vás každú milosť, aby ste mali vždy vo všetkom úplný dostatok a aby ste mali hojne na každý dobrý skutok.“ /2 Kor 9, 8/. V takomto svetle možno znovu objavíme svoje najdôležitejšie povolanie. Byť soľou - láskou pre svoje okolie, farnosť, zamestnanie, školu, spoločenstvo, rodinu, aby druhí ľudia mohli „jesť“ a pociťiť, že život je krásny, lebo existuje taká láska.

Boh chce urobiť toto dielo v každom človeku a preto nám dnes hovorí: „Ježiš Kristus zomrel za teba.“ Pozrite sa na

Krista, ktorý je vyvýšený a chce všetkých pritiahnuť k sebe. Daroval svoj život, aby sme nemuseli žiť vo svojom egoizme. Tu sa naplňa to, čo hovorí Písmo: „Jeden rozsieva a druhý žne.“ Ježiš bol ten, ktorý sial a to je ťažké. Ak žijeme len pre seba, vždy zabíjame blížneho a zatracujeme sa, lebo využívame neustále druhých v práci, v škole, v rodine. Ale Kristus nás vykúpil z tohto otroctva, aby sme mohli žiť pre neho. Lebo on žije pre druhých. „Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov.“ /1 Jn 3, 16/ Sme zvyknutí milovať len to, čo je pekné, ale láska Boha je vznešená.

Kto prichádza ku mne, toho nikdy neodožením a nikdy nebude hladovať, hovorí Ježiš Kristus. Vieme, že nie všetci budú sláviť Svätú Paschu, ale všetci sú pozvaní k novému životu s Bohom. Tak kresťan skrze Krista, ako aj celý svet skrze kresťanov, „ktorí sú podobní jeho obrazu.“ /Rim 8, 29/. Stať sa dobrým ako chlieb. Stať sa dobrým ako chlieb, ktorý leží na stole pre všetkých, a z ktorého si každý môže ukrojiť koľko chce a nakrmiť sa, keď je hladný. „Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“ /Jn 6, 58/. Tak putujeme všetci od Paschy do Paschy až do dňa, keď ju budeme spoločne sláviť v nebi - v dome Otca. Christos Voskrese!

za rozhovor ďakuje
Rado B. II. ročník



NOVÉ TVÁRE V SEMINÁRI



Bol krásny slnečný deň - 21. september 1999 a brány seminára prekročilo stodvadsaťtri mládencov v čiernom. Medzi nimi sa objavilo sedemnást nových, neostrieľaných a na formáciu sa tešiacich nováčikov. Iste pochopíte, že nemôžem napísať nič iné, keďže i ja som prvák.

Chcel by som vás oboznámiť s tým, čo tu vlastne po celé dni robíme. V prvom rade sa pripravujeme duchovnou formáciou na kňazstvo. Tomu je podriadený i celý život v seminári, o čom svedčí i program dňa. Vstávame skoro ráno a celý deň máme presne rozdelený na štúdium, modlitbu a odpočinok.

Znalosti z teologických disciplín nadobúdame na teologickej fakulte a samozrejme si ich rozširujeme aj vlastným štúdiom. Ako sa hovorí, modlitby nikdy nie je dosť, tak toto platí dvojnásobne v seminári. Po

modlitbách si radi doprajeme oddych, každý podľa svojho gusta. Po polroku v seminári musím povedať, že nás to veľmi obohatilo. Seminár sa stal našim domovom. Veľmi nám v našej aklimatizácii pomohli aj niektorí starší bratia, ktorí nás zasvätili do chodu seminárskeho poriadku. Naš duchovný život formujú naši otcovia špirituáli, ktorí nás učia, ako sa zveriť do rúk nášho nebeského Učiteľa. No nebol by diabol diablom, keby sa nás nesnažil zviest rôznymi pokušeniami. A tak sme na bojisku dobra a zla a učíme sa byť dobrými bojovníkmi, ktorí dokážu poraziť temné mocnosti.

Teraz by som chcel uviesť niekoľko postrehov od mojich spolubratov:

Jednému bratovi sa páči priateľský prístup starších bratov, iný povedal, že v spoločenstve je sila, a preto ho duchovne

posilňujú spoločné modlitby a tiež rozjímania. Niektorí sa vyjadrili, že v areáli seminára chýba aspoň malý tichý park, ktorý by slúžil na oddych a inšpirácie pri meditáciách. Iný brat sa dosť kriticky vyjadril, že od začiatku cítil akúsi nedôveru od predstavených, ale teraz cíti, že dôvera medzi predstavenými a nami veľmi narastá. Takýchto, alebo podobných názorov by som mohol písať ešte veľa, ale dúfam, že aspoň takto som vám priblížil náš život v seminári.

Nemyslite si, že sme dokonalí a svätí ľudia, hoci sa pripravujeme na kňazstvo. Máme stále ešte chyby a tak vás prosíme o pomoc, o tu najväčšiu pomoc - o modlitby. Modlitby, ktoré z nás urobia dokonalejších ľudí a hlavne svätých kňazov, ktorí sú tak potrební pre tento dnešný svet.

František Fedorišin

MÁRIA a jej pokora

Keď Boh vyháňal našich prarodičov Adama a Evu z raja, už vtedy im prisľúbil vykupiteľa z ich hriechu. Oni si dobrovoľne vybrali hriech, ale čo ich synovia a synovia ich synov? Musel prísť niekto, kto by odčinil našu neposlušnosť voči Otcovi, musel to byť niekto, koho vyvolený národ prijme, niekto ako oni. Musel sa aj tak narodiť. Bolo nutné, aby Ježiš mal matku, ktorá by ho vychovala a dala mu všetko, čo potrebuje, kým dospeje k plnosti času svojej spasiteľnej smrti. Musela to byť žena jedinečná, plná lásky a pochopenia pre Božie veci. Žena, ktorá by s pokorou prijala ťarchu zámeru, ktorý mal s ňou Boh.

Čo vieme o Matke nášho Spasiteľa? Bola jednoduchým dievčaťom, jej rodičia Joachim a Anna ju vychovávali v duchu židovskej tradície.

Boh Otec si ju vyvolil ako matku pre svojho milovaného Syna, ktorého poslal na tento svet, aby nás vykúpil. Ona sa stala mostom medzi Bohom a ľudstvom.

Mala sa stať matkou Božou, ženou, ktorá bude pod srdcom nosiť tvorcu celého sveta. Boh si ju už na počiatku vybral a nedopustil, aby bola poškvrnená dedičným hriechom, ako jediná zo všetkých nás tu na zemi.

Otec poslal svojho nebeského posla, aby Bohorodičke oznámil, aký má s ňou zámer. Pán všetkého si pýta súhlas k svoj-

mu činu. V tej chvíli všetko záležalo len na Márii, a na jej ochote a pokore prijať Ježiša do svojho lona.

Pre nikoho by sa slová anjela neprijímali ľahko. Čo si mala myslieť vo chvíli, keď jej anjel hovoril: „Počneš a porодиš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca.“ (Lk 1, 31-33).

Mária plná viery a pokory odpovedala: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1, 38).

Odpovedala s vedomím, že to chce Boh, že on sa postará o všetko. Len nech sa jeho vôľa naplňuje. Všetko prijala a ako hovorí svätopisec, zachovávala to v srdci.

Vedela, čo bude nasledovať, keď dala súhlas anjelovi? Jozef mal právo ju prepustiť, ako to dovoľovala Tóra. Mohol to urobiť verejne a tým Máriu vystaviť riziku ukameňovania, alebo jej dať tajne prepúšťací list. Ktorý muž by uveril tomu, že jeho snúbenica počala z Ducha Svätého, asi len málokto. Ale Boh ho oslovil cez sen a Jozef sa úlohy pestúna ujal a bol príkladným otcom pre všetkých.

Ak ste doteraz mali trochu zidealizovaný pohľad, dúfam, že ste ho zmenili. Mária toto všetko vedela a predsa dala svoj súhlas. Mala v sebe nemiernu vieru v Boha a pokoru,

ktorou prijala všetko, čo nasledovalo potom.

Nikto z nás neprijíma božiu vôľu tak, ako ona. Vystavila sa riziku, len aby mohla splniť Boží zámer.

Niesla svoj kríž spolu so svojim synom a pod krížom trpela spolu s ním. Aké to bolo pre ňu bolestivé, vedia len matky, ktoré prežívajú všetko spolu so svojimi deťmi, ich bolesti a trápenia. Nebrala ohľad na svoj život, ale dala ho do rúk Nebeského Otca a stala sa matkou nás všetkých, ktorí sme sa „narodili zo smrti jej Syna k večnému životu“. Máme matku v nebi, ktorá sa o nás stará ako o svoje deti. Svoju starosť o nás nám dáva najavo aj v dnešnej dobe, keď sa k nám prihovára cez zjavenia Cirkvou uznané.

Môžeme si byť istí, že v nej máme zástankyňu u Otca, ktorá sa za nás vždy prihovára a je cestou k Ježišovi. Boh si ju zobral do neba aj s telom. Naša matka nám chce pomôcť, no musíme sa odovzdať do rúk Boha. Do nich sa s vierou odovzdala aj ona. Je našou nádejou, nuž utiekajme sa k nej a prosme ju pomoc vtedy, ak nemáme dost síl pochopiť Božiu vôľu, alebo prijať kríž, ktorý nám Boh zoslal do cesty životom. Mária je našou matkou, ktorá si svoje milované deti skryje do svojho srdca, aby im hriech tohoto sveta neublížil.

Marek Hreňo

Národná púť do Ríma

V dňoch od 13. do 17. februára 2000 sa pod vedením biskupov Slovenska konala národná púť do Večného mesta Rím z príležitosti osláv Veľkého jubilea narodenia nášho Pána Ježiša Krista. Rím - Večné mesto

práve v čase Veľkého jubilea 2000.

Odchod bol 13. februára o 8. hodine ráno z Prešova. V popoludňajších hodinách sme prišli do Bratislavy, kde bola prestávka. Hneď potom sme sa

šli u Piláta. V stredoveku - ako vzácne relikvie - boli prevezené z Jeruzalema do Ríma. Na obed bola svätá omša v bazilike sv. Jána v Lateráne, ktorú celebroidval Mons. Rudolf Baláž, banskobystrický biskup. Lateránska katedrála sa nazýva matkou všetkých chrámov celého sveta, ktorá je tiež prvou pápežskou katedrálou.

Po sv. omši sme navštívili hrob sv. Cyrila v bazilike sv. Klementa. Potom nás ubytovali v hoteli Al PINI, ktorý sa nachádza niekoľko desiatok kilometrov mimo centra mesta Rím. Unavení, ale očarení krásou a naplnení duchovnými zážitkami sme sa vo večerných hodinách odobrali na nočný odpočinok.

V druhý deň nášho pobytu sme ráno vstávali o pol siedmej. Čoskoro nasledovali raňajky. Po raňajkách nás autobus odviezol na Svätopeterské námestie, kde sme sa všetci stretli. O 10. hodine bola audiencia pre Slovákov u Sv. Otca vo vatikánskej aule sv. Pavla VI. Svätý Otec vyjadril radosť z tohto stretnutia. Popoludní o 15. hodine bola v bazilike Santa Mária Maggiore liturgia sv. Jána Zlatoústeho v byzantskom obrade, ktorú ako hlavný celebrant celebroidval o. biskup Ján Hirka spolu s kardinálom o. Jozefom Tomkom a vladykom Milanom Chauturom, CSsR. Koncelebrovali aj ostatní bisku-



je srdcom kresťanstva. Tu takmer počas celých dejín Cirkvi je sídlo Kristovho námestníka - Svätého Otca.

V znamení Veľkého jubilea 2000 putujeme do Ríma, aby sme zachytili pulz Cirkvi - všetko obnoviť v Kristovi. Jubilejný rok je rokom duchovného znovuzrodenia, osobného stretnutia s Ježišom, ako tiež rok lásky k Bohu a k blížnemu a rokom milosti a spásy.

Túto púť zabezpečovala cestovná kancelária AWE-TOUR v spolupráci s komisiou KBS pre Veľké jubileum. Tejto púte sa zúčastnilo približne päťtisíc veriacich z celého Slovenska. Pán dal aj mne milosť navštíviť Večné mesto Rím

vydali na dlhú cestu cez Rakúsko až do Talianska. Na dlhú cestu sa vydalo spolu asi sto autobusov. V našom autobuse bola veľmi dobrá atmosféra, ktorú vytvárali nielen veriaci, ale aj naši duchovní otcovia, rektor kňazského seminára o. Vojtech Boháč, o. Ľubomír Petrik a v neposlednom rade biskupský vikár o. Pavol Repko, ktorý zároveň bol sprievodcom.

V ranných hodinách sme pricestovali do Ríma. Privítalo nás veľmi pekné jarné počasie, ktoré nás sprevádzalo počas celého pobytu v Ríme.

Ako prvé sme navštívili Scala Santa (sv. schody), ktoré náš Pán Ježiš Kristus pokropil svojou svätou krvou po bičova-

pi a kňazi. Tejto svätej liturgie sa zúčastnil prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster spolu so svojou manželkou a vládnym sprievodom. Bazilika Santa Maria Maggiore je významná okrem iného aj tým, že pápež Hadrián II. v nej schválil staroslovienčinu za bohoslužobný jazyk, ktorú vytvorili a dali na schválenie Rímu slovanskí vierozvestcovia Cyril a Metod. Po sv. liturgii sme sa vrátili späť do hotela.

Ráno sa nám končil pobyt v hoteli a preto bolo treba všetky veci späť naložiť do autobusu. Odchádzali sme na návštevu Baziliky sv. Pavla za hradbami. Bazilika sv. Pavla za hradbami je druhou najväčšou rímskou bazilikou. Pod hlavným oltárom sa nachádza hrob sv. apoštola Pavla. Je známa aj tým, že sú v nej zobrazené mozaiky 264 pápežov od sv. Petra po Jána Pavla II. Potom nasledoval individuálny program, ktorý mnohí využili na drobné nákupy. O 17. hodine začal sprievod zo Svätopeterského námestia cez svätú bránu. Sv. omšu v najväčšej bazilike celebroval kardinál o. Jozef Tomko spolu s koncelebrujúcimi biskupmi a kňazmi za účasti veriacich.

Tu by som chcel poukázať na symboliku sv. brány. Na štedrý večer 1999 pápež Ján Pavol II. v tichu vystupuje schodmi k Svätej bráne Baziliky sv. Petra, zaklope holou rukou na dvere, potom otvorí obe polovice brány. V tej chvíli sa

rozžiari svetlo v bazilike a Svätý Otec pokľakne na prahu dverí v pokornej modlitbe. Toto gesto symbolicky vyjadruje prechod kresťanov od hriechu k milosti a pastier Cirkvi ako prvý prekračuje prah v tomto duchu. Potom pozdvihuje Sväté Písmo, ukážuc ho Cirkvi i celému svetu, ako prameň života a nádeje pre jubilejný rok a potom aj pre tretie tisícročie.

Vo večerných hodinách sme pod vedením o. Repka urobili pešiu prehliadku Kolosea, Rímskeho fóra, Fóra Trajána, Španielskeho námestia, Fontán Di Trevi a Pantheonu. O 23. hodi-

na území Slovanov. Sv. omša bola o 10. hod. a po nej bola krátka prehliadka baziliky. Popoludní bol odchod na Slovensko.

Počas celej púte, ale predovšetkým na jej konci, nás o. biskupi vyzývali k tomu, aby sme všetko to, čo sme prežili v Ríme radostne rozdávali tam, kam nás Pán teraz posielal - domov k našim príbuzným, známym, priateľom.

Na spiatocnej ceste v autobuse sme radostne spievali a oslavovali Pána za milosť tejto púte. Aj ja som si uvedomil, že dobrotivý Boh mi dáva



ne bol odchod autobusom nočnou jazdou do Aquelei. Aquelea je známa tým, že práve v nej sa zastavili slovanskí vierozvestcovia, keď išli do Ríma s liturgickými textami. Z nej pochádzali tiež prví misionári, ktorí pôsobili aj v oblasti stredného Dunaja, teda v podstate

milosť za milosťou zadarmo, len s ňou treba spolupracovať.

Večný Bože, ďakujem Ti za všetky milosti a dary, ktorými si ma obdaril, že z Tvojej milosti som to, čo som, že z Tvojej lásky žijem a chcem žiť pre Teba.

brat Rastislav

Sv. Otec Ján Pavol II. prosí o odpustenie

A odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom. Pápež Ján Pavol II. dňa 12. marca 2000 v rámci Jubilea počas sv. omše sa verejne ospravedlnil v mene celej katolíckej Cirkvi za všetky súčasné i minulé hriechy, ktorých sa dopustili synovia Cirkvi. Toto gesto pápeža mnohí označujú za najväčší a historicky najvýznamnejší skutok zmierenia, aký kedy vyšiel z radov katolíckej Cirkvi.

Sú tomu už dve tisícročia od samotnej existencie Cirkvi, ktorú založil sám náš Božský Spasiteľ Ježiš Kristus. Dvetisíc rokov od začiatku našej spásy, od otvorenia brány do neba, od najväčšej obety... obety lásky. Dvetisíc rokov od najväčšieho daru a zároveň tajomstva, ktorým je Cirkev. Cirkev je dar Boha ľuďom. Boh už pri stvorení sveta dal človeku ten najväčší dar, aký vôbec mohol človeku dať - slobodnú vôľu. Už dopredu vedel, že veľa ho cez tento dar prijme, no ešte viac odmietne a poprie. No dar ostáva darom. Prečo...? Lebo je láska. Ježiš dáva Cirkvi ako Božiemu kráľovstvu tu na zemi mnoho prívlastkov. Nazýva ju OVČINCOM, HOSPODARSTVOM, BOŽOU STAVBOU. Cez jeho slová je zreteľné, že nebo netreba hľadať kdesi hore, v nedohľadne, ale že ho mám okúsiť a za-

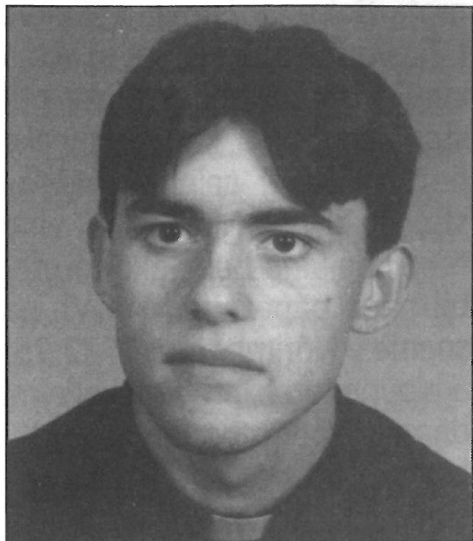
žívať už tu na zemi. No napriek všetkému vie, že žiť toto Kráľovstvo tu na zemi je pre človeka veľmi ťažké. A tak tomuto daru dáva aj viditeľnú hlavu v osobe svätého apoštola Petra a jeho nástupcov. „A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu.“ (Mt 16, 18). A akoby nestačilo, dáva ešte mu aj plnú moc, o ktorej v budúcnosti budú mnohí pochybovať, popierať, ba dokonca jej neuveria a budú proti nej bojovať. Tak táto Cirkev sa teraz na prahu tretieho tisícročia vracia späť v svojich dejinách v snahe odpustiť a prijať odpustenie. No čoraz hlasnejšie počuje hlasy ľudí: „Ježiš áno - Cirkev nie“. Ježiš bol chudobný a zastával sa chudobných - Cirkev je vraj bohatá a v tomto zapiera Ježiša. Ježiš kázal lásku, aj lásku k nepriateľom - Cirkev je vraj neznášavivá a prenasledovala svojich protivníkov s brutálnou ukrutnosťou, ako nám to ukazuje predovšetkým inkvizícia. Ježiš dával príklad hlavne v praktickej láske - Cirkev však žiada poslušnosť voči neomylným dogmám. Pre ďalších zasa Cirkev je duševne, kultúrne a vedecky zaostalá, a tým prekonaná. Teda, aký postoj mám zaujať k takémuto „súpisu hriechov“? Pravdivý voči sebe a iným. Nikomu sa

nedovoľuje, aby zastieral alebo okrášľoval nepríjemnú pravdu. Ale pravdu! To, čo sa často predkladá ako historická pravda, je bohužiaľ iba súčasť boja proti Bohu, Kristovi a Cirkvi. Cirkev však musí uznať aj svoju vinu a zaujať sebakritický postoj. Uznať vinu, keď Cirkev ako božsko-ludský celok v ľudskej stránke zlyhal. Musí uznať vinu tam, kde vina bola, ako to urobil napr. pápež Hadrián VI. na sneme v Norimbergu (1522-23) a hlavne teraz, pred niekoľkými dňami Svätý otec Ján Pavol II., kedy prosil o odpustenie zo siedmich hlavných previnení Cirkvi v oblasti porušovania mieru, práv národov a úcty k iným náboženstvám, viny vo vzťahu k Izraelu i ľútosť nad rozdelením samotného kresťanstva. Každý kresťan by mal tiež uznať svoju vinu a zodpovednosť za ateizmus, náboženskú ľahostajnosť, porušovanie práva na život, za svoj postoj k týmto zlám a za svoj podiel na znetvorení tváre Cirkvi. „Milosrdný Otče, tvoj Syn Ježiš Kristus, Sudca všetkých živých a mŕtvych, vyslobodil v poníženosti svojho prvého príchodu ľudstvo z hriechu. Keď znovu príde v sláve, vyzve za týchto všetkých na zodpovednosť našich otcov, bratov a sestry i nás, tvojich služobníkov. Svätým Duchom vedení vraciame sa s kajúcim srdcom naspäť k Tebe. Daj nám svoje milosrdenstvo a odpustenie našich hriechov. O to prosíme skrze Krista, nášho Pána.“

Karol Knap

P-I-A-T-A-C-I

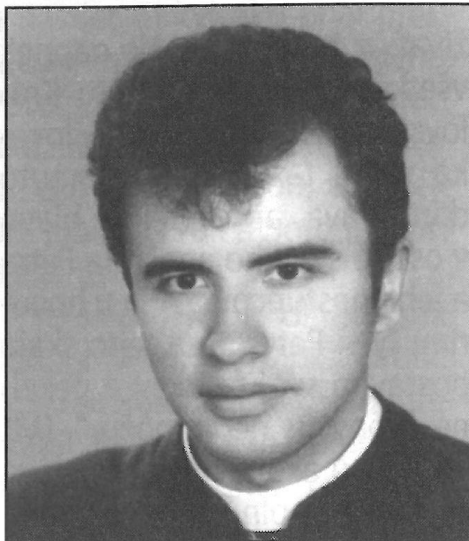
Michal Zima



Duchovný zážitok: (1)
Duchovné cvičenia v prvom ročníku.

Odkaz pre bratov: (2)
Dôverujte Bohu a nehrajte sa na spravodlivých

Marek Mikitka

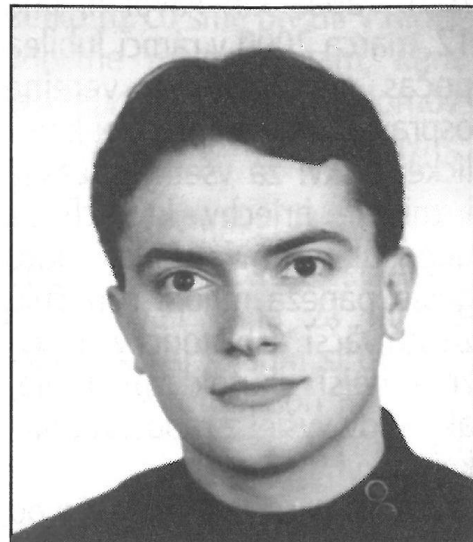


1 Delenie sa s bratmi pri duchovných obnovách.

2 Boh chce jedno jediné, a tým je to, po čom každý z Vás túži. No mnoho krát Boh k nám kráča lepšou cestou.

k sebe i k iným a vedeli si priznať svoje slabosti.

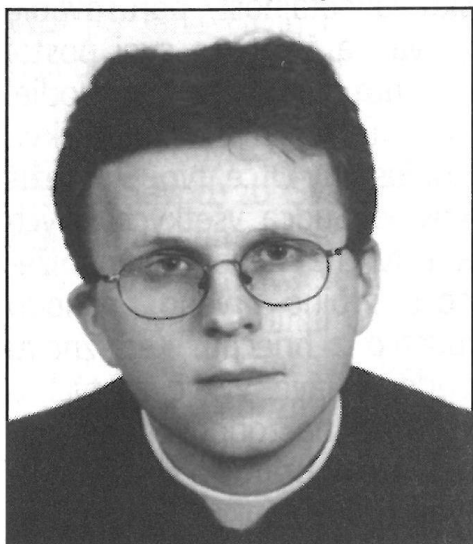
Martin Demo



1 Exerciície v roku 1995 s o. Emilom Zorvanom v Juskovej Voli.

2 Nech sa Vám darí každý deň v každom bratovi vidieť Ježiša Krista.

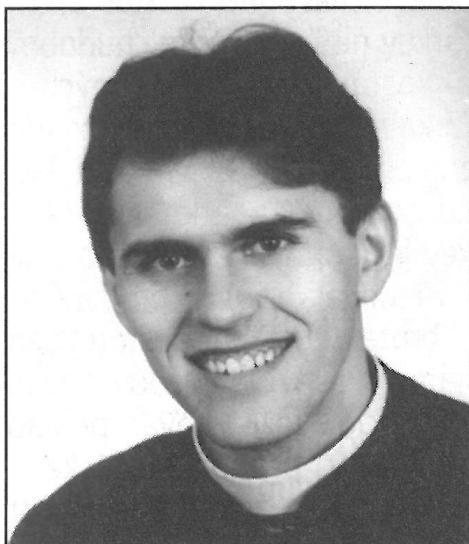
Slavomír Zahorjan



1 Najväčší môj duchovný zážitok som si odniesol z tohtoročnej krížovej cesty bratov štvrtákov.

2 Budte pokorní, všetko, čo vám chýba dostanete od Boha.

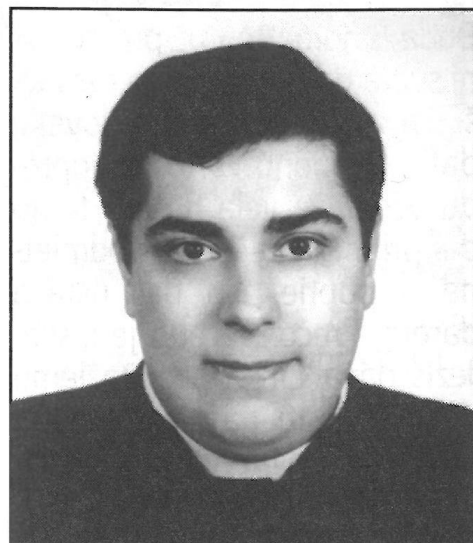
Anton Uhrín



1 Samotným zážitkom bolo už len to, že si ma Boh povolal do seminára. Návšteva sv. Zeme, kde žil ten, ktorý si ma povolal.

2 Aby ste boli vždy úprimní

František Barkóci



1 Celonočné bdenie, nedeľné pôstne utierne.

2 Bratia, modlite sa, času je

málo, cesta je dlhá, veslá sú krátke.

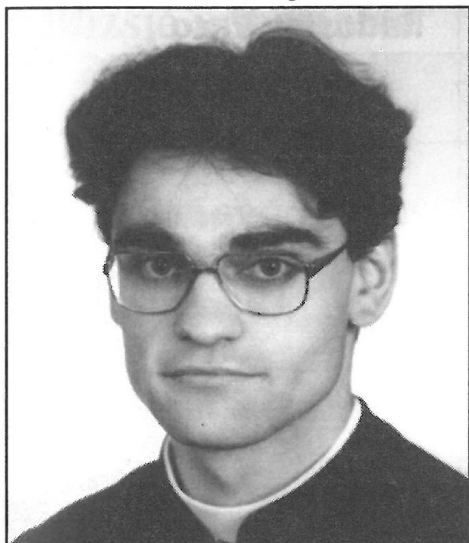
Jozef Greško



1 Posledná duchovná obnova, kde počas modlitby sa Pán dotkol môjho hriechu, s ktorým som už dlhší čas zápasil.

2 Prosím, tvorte spoločenstvo, ktorého stredom je Boh. „Počuj Izrael“. Budte vždy otvorení pre Boha a načúvajte jeho slovu.

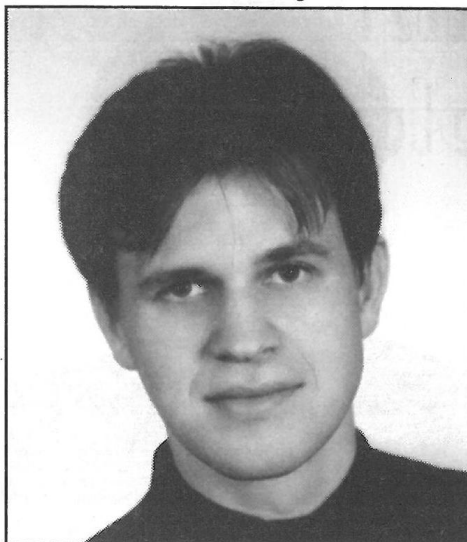
Pavol Dolinský



1 Všetko je ničím v porovnaní s poznáním Boha.

2 Nebojte sa hľadať Boha, nájdete ho aj tam, kde ste ho nečakali.

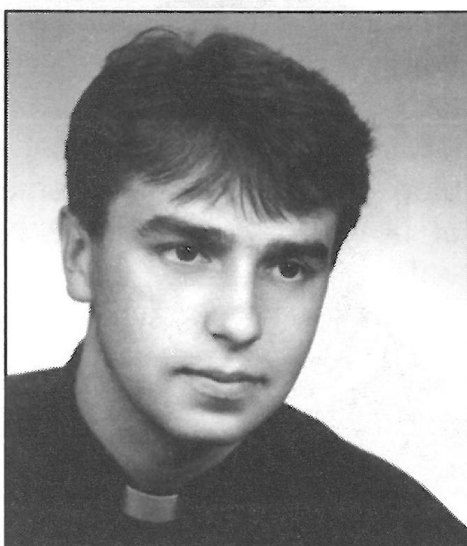
Rastislav Dzurjovčín



1 Ruženec s o. Gáborom.

2 Zostaňte sami sebou, nepozerajte na prenasledovanie. Nestrácajte dôveru, nezúfajte si, Panna Mária Vám pomôže.

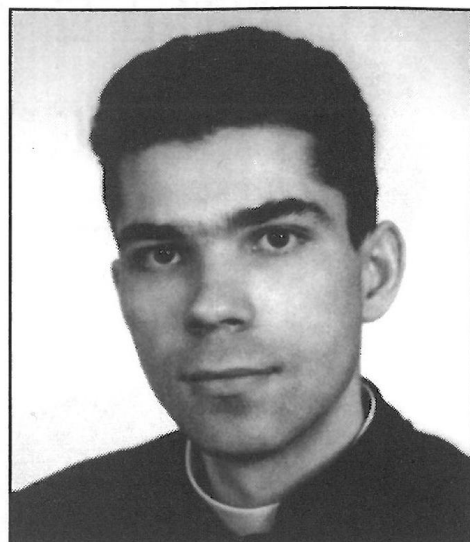
Jozef Urvinitka



1 Človek nemôže urobiť nijaký krok v duchovnom živote, keď nie je v pravde. Je potrebné vidieť sa v pravde, pretože len vtedy človek vidí, aký je hriešny.

2 Žite v pokore a budte vytrvalí vo Vašom prvotnom zápale.

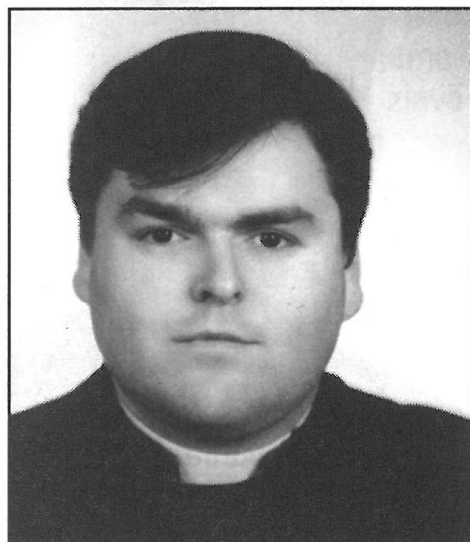
Marek Smetanka



1 Bolo ich viac, ale takým mojim najväčším zážitkom bolo, že som sa tu v seminári naučil písať ikony.

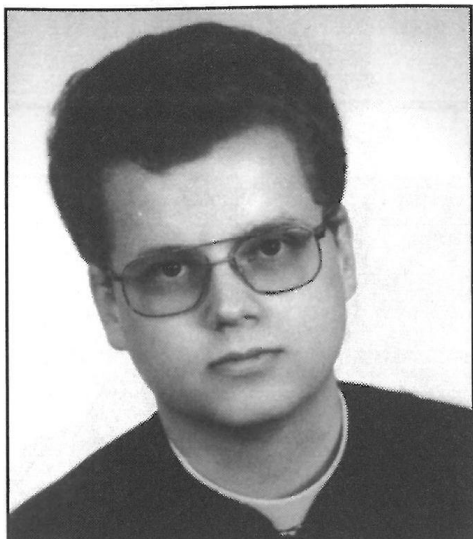
2 Majte vždy nekonečnú Božiu lásku medzi sebou. Spolu s láskou a modlitbou sa postavte proti každému pokušeniu, pretože v dnešnej dobe je to veľmi potrebné.

Pavol Vaľko



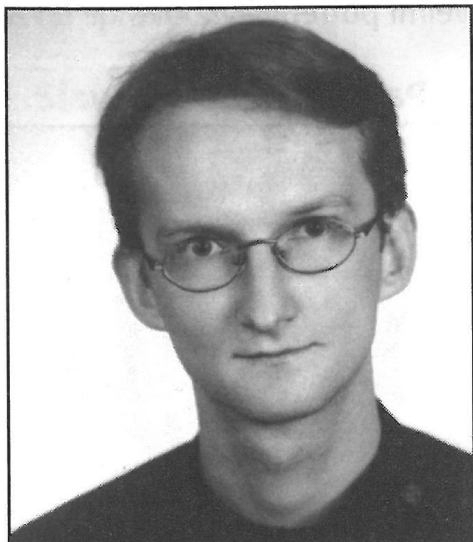
1 Mojm najväčším duchovným zážitkom bola modlitba v spoločenstve bratov v seminári.

2 Budte vždy pred Bohom priami a úprimní - bez pretváranky.

Marek Saraka

1 Človek si môže naplánovať svoj život, ale keď do tohto plánu vstúpi Boh, vtedy nám stačí uveriť, že tento Boží plán je oveľa lepší ako bol náš.

2 V každej situácii si zachovajte pokoj a dôverujte Bohu.

Pavol Obraz

1 Prístupovanie k sviatosťam a tiež spoločenstvo s bratmi.

2 Modlite sa, okúste ovocie modlitby, okúste plody rozhovoru s Bohom.

Radoslav Tóth

1 Rôzne situácie, v ktorých



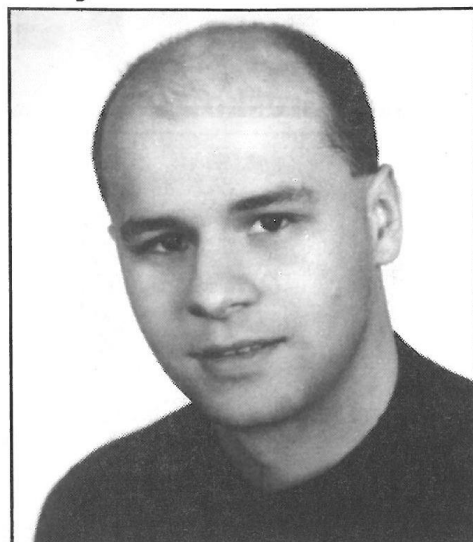
som mohol pocítiť Božiu lásku a Jeho vedenie v mojom živote, Eucharistia a sviatosť pokánia.

2 Budte trpezliví, obetaví, pokorní a modlite sa za všetkých.

Vladimir Pančák

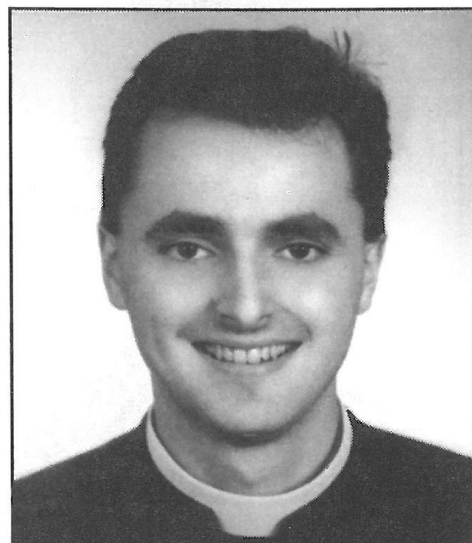
1 Každý jeden deň prežitý v stave, keď sa môžem podeliť s inými o svoju radosť, tešiť sa spolu s nimi. Vypočuť ich problémy a poradiť im.

2 Z vlastnej skúsenosti Vám odporúčam robiť všetko na 100%, nikdy nie polovičato, ísť tvrdo, ale láskou za svojím cieľom a zostať verní svojim koreňom a tradíciám.

Cyril Jančíšin

1 Možno to bude znieť zvláštne, ale: sväté spovede. Vtedy som vždy najviac pociťoval veľkosť Kristovej bezvýhradnej lásky: prídeš tam „zabitý“, pokorený, bez svetla a vychádzaš obnovený v duchu a často aj navonok šťastný, plný nového života. Zakaždým je to pre mňa malý zázrak.

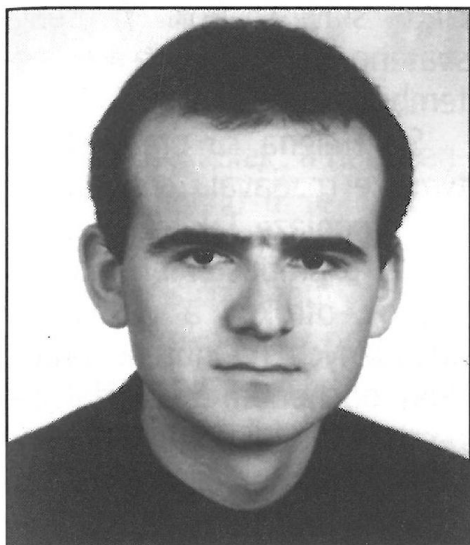
2 Minulosť je už za nami, budúcnosť tu ešte nie je, žime teda naplno práve teraz.

Radoslav Vaco

1 Stále nanovo a nanovo počuť, že Boh ťa prijíma takého aký si.

2 Nebudte ľahostajní voči hriechu.

Jozef Lukáč



1 Duchovné obnovy v 1. ročníku.

2 Dôverujte Bohu, nikdy Vás nesklame.

Za ochotu a spoluprácu, ktorú prejavili bratia piatáci pri zostavovaní tejto časti časopisu, ďakuje br. Pavol Bačík

Konštantín a Helena apoštolom rovní

Sv. Konštantín sa narodil okolo roku 274 v meste Naissus na Balkáne. Bol synom Konštancia Chlóra a sv. Heleny. Keď sa v roku 284 dostal na cisársky trón Dioklecián, začal kruto prenasledovať kresťanov. V rímskej ríši si ustanovil ešte jedného cisára, tzv. spolucisára Maxima Herkula. Keď však ani oni neboli schopní plnohodnotne spravovať ríšu, vyvolil si ešte dvoch cézarov. Jedným z nich bol aj rímsky generál Konštantín Chlór, otec sv. Konštantína. Keď sa v roku 293 Konštantínov otec stal spolucisárom na Západe, rozviedol sa so svojou manželkou Helenou a oženil sa s Teodorou, dcérou cisára Maxima Herkula. Helena sa spolu so svojím synom, ktorý si ju veľmi ctil a vážil, usadila v Trevíri. Po dvadsiatich rokoch panovania sa obidvaja cisári vzdali svojho trónu v prospech cézarov. Po smrti Konštantína Chlóra (306) si vojaci za svojho vládcu zvolili jeho syna, ktorý doteraz ako vojak slúžil v armáde cisára Galéria. Keď sa Konštantín stal augustom, vzal svoju matku, svätú Helenu, na vladársky dvor a udelil jej titul cisárovny.

V čase prenasledovania kresťania hrozne trpeli. Dochádzalo k búraniu chrámov, páleniu svätých kníh, mučeniu a veriacim bolo zakázané stretávať sa.

Tí, ktorí nechceli obetovať pohanským bohom, boli zbavení svojich štátnych funkcií a posielaní do vyhnanstva. Konštantín, ktorý vládol na západe, bol voči kresťanom tolerantný. Na východe Talianska, kde vládol Maxencius boli kresťania prenasledovaní. Došlo k stretu záujmov, ktoré vyústilo až k vojne medzi Konštantínom a Maxenciom. Keďže Konštantín bol so svojím vojskom v menšine, prosil o pomoc božstvá, ktoré uctieval jeho otec. V jeden jasný deň on a celé jeho vojsko uvidelo znamenie na oblohe, ktoré bolo od Boha. Na nebi uvideli veľký jasný kríž a nad ním nápis: „V TOMTO ZNAMENÍ VYHRÁŠ“. Nikto však nevedel, čo to má znamenať. Nasledujúcu noc sa zjavil Konštantínovi vo sne sám Kristus s krížom v ruke a prikázal mu, aby jeho vojsko s týmto krížom tiahlo do boja. On hneď ráno nechal urobiť tento kríž a zavesil ho ako zástavu, ktorú dal strážiť najlepším bojovníkom. Taktiež dal zavolať kresťanských kňazov, ktorí ho naučili a ukázali mu, akú silu má kríž. Hneď nato Konštantín uveril a stal sa kresťanom. Spolu so svojím vojskom porazil v bitke pri Milvijskom moste Maxencia.

Náboženskú otázku Konštantín riešil roku 313 v Miláne

Bližšie informácie

o vysviackach

a primíciach bratov

piatakov nájdete

v jednom

z nasledujúcich čísel

časopisu SLOVO

vydavateľ

ediktom na stretnutí so svojim švagrom Liciniom. Milánsky edikt priznáva všetkým poddaným ríše, teda aj kresťanom, náboženskú slobodu. Dáva nekresťanom právo prestúpiť na kresťanstvo. Dovoľuje, aby cirkvi mala majetok a aby jej bolo všetko vrátené. Konštantínov švager Licinius, hoci podpísal Milánsky edikt, aj tak naďalej prenasledoval kresťanov. Napätie medzi nimi viedlo k dvom vojnám (roku 314 a 324). Keď Konštantín zvíťazil, dal Licinia roku 325 popraviť.

Po týchto udalostiach sa Konštantín stal jediným vládcom celej ríše a v krajine zavládlo kresťanstvo. Veriaci sa schádzali na námestiach, spievali žalmy a velebili Boha. Konštantín dal tiež vybudovať Carihrad, kde v roku 330 preložil svoje sídlo. Na počesť a z vďaky kresťanstvu dal postaviť mnoho kláštorov a bazilik. V Carihrade postavil Baziliku Božej Múdrosti, v Jeruzaleme Chrám Vzkriesenia, v Ríme Baziliku sv. Petra.

Keď v roku 337 ťažko ochorel, dal sa previesť do Helenopolisu, aby sa tu liečil v kúpeľoch. Keď sa choroba zhoršovala, odobral sa do Nikodémie, kde ho biskup Euzébius pokrstil a krátko na to cisár zomrel.

Jeho matka, svätá Helena sa narodila v meste Drepanum (neskôr Heliopolis) v Bitýnii. Pochádzala z chudobnej rodiny. Jej otec pravdepodobne vlastnil hostinec.

Po Konštantinovom obrátení sa stala aj ona, ako 60 ročná,

horlivou kresťankou. Bola taká horlivá, že jej súčasníci si mysleli, že ňou bola od detstva. Sv. Helena sa obliekala veľmi jednoducho a pri modlitbách v chráme si nenárokovala zvláštne cisárske kreslo, ale modlila sa spolu s ostatnými veriacimi. Jej syna neskôr zvolili za cisára a ten jej z pokladne dovolil používať neobmedzené množstvo peňazí. Po Nicejskom sneme (325) sa vybrala na púť do



Svätej Zeme, lebo túžila nájsť sv. kríž, na ktorom zomrel Ježiš Kristus. Keďže bolo známe, že kríže po poprave zakopávali, spolu so svojimi spoločníkmi začala hľadať na hore Golgota. Tu však našli tri kríže. Keďže boli bez tabuľky, bolo treba zistiť, ktorý je ten pravý. Patriarcha Makar poradil, aby sa každým krížom dotkli jednej ťažko chorej ženy. Pri dotyku Kristovým krížom sa táto žena hneď uzdravila. Cisárovná kríž po-

bozkala a poklonila sa mu. Na prosby ľudu potom patriarcha kríž vyzdvihol, aby ho ľudia videli. Podľa toho sa v našej cirkvi slávi sviatok Povýšenia svätého kríža, ktorý je 14. septembra.

Sv. Helena sa preslávila aj tým, že rozdávala chudobným šaty a peniaze. Taktiež sa zaslúžila aj o prepustenie mnohých väzňov, otrokov a vyhnanco odsúdených na nútene práce. Pred odchodom z Jeruzalema pozvala všetky Bohu zasvätené panny na spoločný obed, kde ich sama obsluhovala.

Svätá Helena zomrela v roku 328 v náručí svojho milovaného syna, ktorý neskôr jej telo preniesol do Carihradu. Uložil ju do mauzólea, ktoré dal postaviť pre seba. Ešte za svojho života sa táto žena zaslúžila o vybudovanie mnohých chrámov, kláštorov a bazilik. V Jeruzaleme vybudovala chrám Vzkriesenia, v Ríme chrám Sv. Kríža, v Carihrade chrám Sv. Apoštolov. Dala postaviť aj Baziliku Narodenia v Betleheme a Baziliku Nanebovstúpenia na Olivovej hore. Mnohé chrámy a miesta sú pomenované podľa mena tejto svätice. Ostrov sv. Heleny, ktorý sa nachádza v Atlantickom oceáne, pomenovali španielski moreplavci, ktorí ho objavili v deň jej sviatku.

V byzantskom obrade sa sviatok sv. Heleny slávi spolu so sviatkom jej syna sv. Konštantína, ktorý pripadá na 21. mája.

spracoval brat Ján Fek

SEKTA

odolný vírus spoločnosti

Prítomnosť siekt a náboženských spoločností je faktom tejto doby, dovoľujúcej činnosť najrozličnejších „hnutí“, ktoré sa vynorili ako huby po daždi. Na upresnenie netreba opomenúť skutočnosť, že tieto takpovediac izolované subjekty, uzavreté vo svojej ideológii, pôsobili aj v dobách dávno minulých, avšak ich účinkovanie bolo poznačené charakterom doby a z nej prameniacych otázok vlastnej modifikácie siekt v záujme ich prežitia. V snahe splniť cieľ, teda sprístupniť čitateľovi čo najvernejšie informácie o existencii a predmete činnosti siekt a samozvaných skupín, ponúkame vám túto rubriku, dúfajúc, že padne do úrodnej pôdy.

Výraz sekta je z latinského slova secta (smer) - oddelená politická, ideologická alebo náboženská skupina, často odrážajúca radikálne tendencie. Členovia bývajú fanatickými prívržencami svojich učení a cieľov. Pôjde teda o samostatné organizácie, založené odštiepením od iných subjektov, alebo autonómnym vznikom štruktúr „cirkvi“. Prvoradou úlohou je postaviť program resp. ideológiu,

zadať spôsob organizácie a prijímania členov. Ideológia býva formulovaná za účelom získania absolútnej poslušnosti, cestou degradácie myslenia a jeho zamerania na nejaký jediný, „najdôležitejší“ cieľ. Vymývanie mozgov je možné urobiť aj cez poskytnutie istej sociálnej pomoci a získanie slepej dôvery je u klienta vo väčšine prípadov zaručené. Systém teda zneužíva aj nezávideniahodné sociálne postavenie budúceho člena, jeho neschopnosť riešiť vlastný problém, na čo sa s radosťou podujme istá dobrosrdečná organizácia, ktorá má recept na všetko. Ak nazrieme hlbšie, priamo do kuchyne, kde sa „varí“ ideologický program týchto hnutí, zistíme, že predchádzajúci názorný príklad vábenia ľudí je len nevinnou hrou. Celý „kumšt“ je v spôsobe ako sekty zvyknú podávať svoje choré výplody. Považujú za potrebné navodiť u člena dojem slobody, vlastnej výnimčnosti a schopnosti vždy sa „správne“ rozhodnúť. V niektorých prípadoch je ideológia labilne dogmatizovaná, teda má široké pole pôsobnosti, čo má naoko pripustiť vznik kalei-

doskopu rôznych názorov, ale v skutočnosti vládne tvrdá ruka „zákona“. Príkladom môže byť Spoločnosť svedkov Jehovových, ktorá pracuje aj takýmito metódami psychologického terorizmu, čo jej zaručuje stabilné postavenie na výslni dnes bezhraničného liberalizmu. Už samotný fakt, že svedkovia boli a sú platne zaregistrovanou náboženskou spoločnosťou na Ministerstve kultúry SR (MK SR) je zarážajúci, zvlášť ak si uvedomíme, že nikomu sa zatiaľ nepodarilo dokázať im protizákonnú činnosť v zmysle ohrozenia pokoja a zdravého vývoja spoločnosti, ktorej neprospieva náboženský fanatizmus.

Elitárstvo, totalitárnosť, autoritatívnosť, alebo zotročenie mysle jedinca, to sú len niektoré znaky siekt, servírované pod rúškom dobrovoľnosti, slobody vlastného ja, odpútaním sa od doterajšieho života, s cieľom žiť iba pre to nové. Dotyčný musí mať dojem, že objavil Ameriku. Takýmto štýlom sa vyláka od danej osoby aj majetok, aby sa v prípade prebudenia zo zlého sna nemala kam vrátiť a v rukách hrstky vyvolených zostala ekonomická moc nad ním.

Väčšina „náboženských spoločností“ využíva „deravosť“ našej legislatívy, ktorá im umožňuje zaregistrovať sa formou občianskych nadácií, pričom v evidencii uvedú predmet činnosti v absolútnom protiklade so skutočnosťou. Cesta ako šíriť svoje bludné náuky je objavená. Potom už stačí iba zoskupiť ľudí, zneužiť ich naivitu a vo vnútri subjektu cez navodenie pocitu možnosti voľby a poskytnutia plnej, slobodnej možnosti realizácie, včleniť ich do tohto totalitárneho systému a propaganda v mnohých prípadoch chorej, zvrátenej a nebezpečnej „nákazy“ sa môže začať. Zdanlivo logicky môže vyzeráť dokonale premyslený systém selekcie (výberu) príťažlivých bodov učenia z iných náboženstiev a ich následného zhrnutia a zosúladenia s vlastným kultom a obradmi. Deje sa to obyčajne prostredníctvom všemocnej autority vodcu, v ktorom je často sústredená božská moc a sila, príp. je akoby pravou rukou samotnej mystickej bytosti. Podobným spôsobom funguje napríklad Moonova sekta. Zvlášť do očí bijúce je zneužívanie hlavne kresťanských ideálov, ktoré sa uskutočňuje už spomínanou formou.

Medzi ďalšie negatívne aspekty v štruktúre týchto samovzvaných spoločností patrí utajenosť, izolácia, čo zabezpečuje ochranu subjektu a možnosť

plného rozvíjania vlastných úkonov, súvisiacich najmä s kultovými praktikami. Už samotná prax izolácie dáva tušiť, že nie všetko je s kostolným poriadkom. Ešte nebezpečnejšie je však uplatňovanie aj niektorých kresťanských prvkov podľa účelovosti a ich následná možnosť poškodenia alebo zneváženia. Je nutné poukázať na fakt, že kultové obrady vedú k zasväteniu člena, ktoré nemôže vziať späť. Zrazu niet akoby úniku. Človek je v zajatí spoločenstva, nachádzajúci sa v spleti konfrontácií so sebou samým, obklúčený mantinelmi, ktoré nie je možné preraziť, začína mať „po krk“ jednoznačných a doteraz mu vyhovujúcich teórií, len dosť neskoro si všimol, že je práve ich otrokom. Náuka sa mu zdá zrazu neprehľadná, zmätočná a účelová. Tie milé úsmevy elity už mu nepripadajú také milé, a hlavne nie spontánne. Je nad slnko jasnejšie, že vo vedení nie sú žiadni hlupáci, ale inteligentné bytosti, ktoré zneužili svoj dar od Boha. Nepodľahnieme ani mylnej predstave, že všetkých viedla do siekt len túžba po novom mystickom zážitku. Boli a sú tam aj ľudia z celkom prozaickejších dôvodov. Vo svojej utópii si totiž azda mysleli, že sa im podarí odhryznúť si niečo z elitárskeho koláča a oni budú práve tí, ktorí sa dostanú do „politbira“.

A postoj kresťana katolíka (bez ohľadu na obrad), ako aj každého kresťana? Ako sa orientovať vo svetle správ o masových samovraždách sektárov? V poslednom čase došlo k takýmto udalostiam. Bilancia? 913 mŕtvych padlo za obeť sekte Svätýňa ľudu. Pripomeniem ešte ďalšiu šokujúcu udalosť. Citujem dennú tlač: „približne tisíc členov ugandskej apokalyptickej sekty spáchalo rituálnu hromadnú samovraždu, keď si pre cestu „do neba“ zvolili upálenie. Členovia sekty, verili, že sa blíži koniec sveta“. Agentúra Reuters ešte dodáva: „išlo o najmasovejšiu samovraždu na svete“.

V tejto súvislosti visí vo vzduchu jedna nezodpovedaná otázka. Aká intenzívna miera autosugescie mala vplyv na ľudí, keď ich to viedlo k týmto desivým záverom, vyznačujúcich sa stádovitou? Kdesi v predchádzajúcich riadkoch som hovoril o skreslenom subjektívnom pociťovaní istej nadržanosti a výnimočnosti, ktorý je systematicky budovaný u prívržencov siekt. Ich zvrátené myslenie spôsobil skrat, čo vyústilo do „konečného riešenia“ vtedy, keď si mysleli, že sú nadľuďmi. Kresťan žije(?) opak. Hľadá nádej, hľadá lásku, hľadá pravdu. Odpoveďou na tieto kritériá je výlučne Ježiš Kristus.

Marián Bajus

VZKRIESENIE

Najoblúbenejší svätec ruského národa, Serafim Sarovský, strávil celé desiatky rokov v lese, bez jediného slova, neprehovoril ani k svojmu bratovi, ktorý ho čas od času navštevoval a nosil mu jedlo. Na konci tohto dlhého obdobia mlčania ho Boh poslal späť k ľuďom. Čím ďalej, tým početnejším návštevníkom svojho kláštora vychádzal v ústrety so slovami: „Potešenie moje, Kristus vstal z mŕtvych!“

Aj my dnes stojíme na prahu tejto veľkolepej skutočnosti slávneho Kristovho vzkriesenia, ktoré si sprítomňujeme tak v historickej, jubilejnej rovine, ako aj v oblasti nášho osobného duchovného života. Už dvadsať storočí Boh prichádza osobne ku každému človekovi a ponúka nám svoje vzkriesenie, svoj život, svojho jediného syna. Vzkriesením Ježiša nám Otec nedáva len „bezpečný dôkaz“ o sebe, ale aj „živú nádej“ (1 Pt 1, 3). Vzkriesenie teda nie je len základný kameň kresťanstva, ale aj sila, ktorá vnútorne živí jeho nádej. Kresťanská nádej sa narodila na Veľkú noc. Keď si pozornejšie všimneme Ježišovú náuku, zistíme, že slovo „nádej“ sa v nej nevyskytuje. Evanjeliá nám odkazujú mnoho výrokov o viere a láske, ale o nádeji ani jeden. Avšak toto slovo už v učení apoštolov stáva sa jednou z dôležitých vlastností kresťana

popri viere a láske (porov. 1 Kor 13, 13). Boh sám je nazývaný „Bohom nádeje“ (Rim 15, 13). Dôvod je jasný: Kristus svojím zmŕtvychvstaním otvoril vlastný zdroj nádeje, vytvoril predmet božskej nádeje – život s Bohom i po smrti.

Kristovo vzkriesenie je teda niečo, čo sa nielenže stalo, ale čo pokračuje a nanovo sa deje aj s nami. A každý z nás tým získava dar nového života a silu prijať ho a žiť vrátane skutočnosti smrti. Dáva nám možnosť, aby sme sa vzájomne radostne utvrdzovali slovami: „Smrti už viac niet.“ Pochopiteľne, smrť ako taká je ešte tu, máme možnosť sa s ňou stretávať a príde čas, keď sa dotkne aj nás, ale novotou je, že Kristus zmenil vlastnú prirodzenosť smrti a učinil ju prechodom – „Paschou“ – do Božieho kráľovstva, čím z najväčšej tragédie činí najväčšie víťazstvo.

Kristus teda po dlhej dobe znovu otvára človeku bránu do neba a oživuje to, čo zahynulo a zároveň nám dáva svoj príklad. „Kristovo vzkriesenie je pre duchovný vesmír tým, čím bol podľa posledných výskumov ‘veľký tresk’ pre hmotný svet, keď sa začala obrovská expanzia vesmíru“, tvrdí kapucín Raniero Cantalamessa, kázateľ Svätého Otca. „Všetko, čo v Cirkvi existuje a pohybuje sa v nej – sviatosti, slová, inštitú-

cie – berie silu z Kristovho vzkriesenia.“

Ježiš teda opäť privádza človeka pred Božiu tvár. Pozýva nás na cestu k Otcovi, každému z nás hovorí: „Pod’ za mnou“ (Jn 1, 43); na inom mieste zasa ponúka konkrétny návod slovami: „Kto chce ísť za mnou, nech každý deň vezme na seba svoj kríž a nech ma nasleduje“ (Mk 8, 34). Tým nám odkrýva rovinu, na ktorej môžeme dosiahnuť to, po čom každý človek, či už uvedomene alebo podvedome túži – stretnúť sa s Bohom, byť vzkriesený. „Kristus slávne vstal z mŕtvych, smrťou smrť premohol“, spievame v kánone Veľkonočnej utierne. Čo nám tým chce tak zdôrazňovaná a vyzdvihovaná časť povedať? Odhaľuje nášmu hriechom zastretému zraku, v čom spočíva táto cesta k Otcovi.

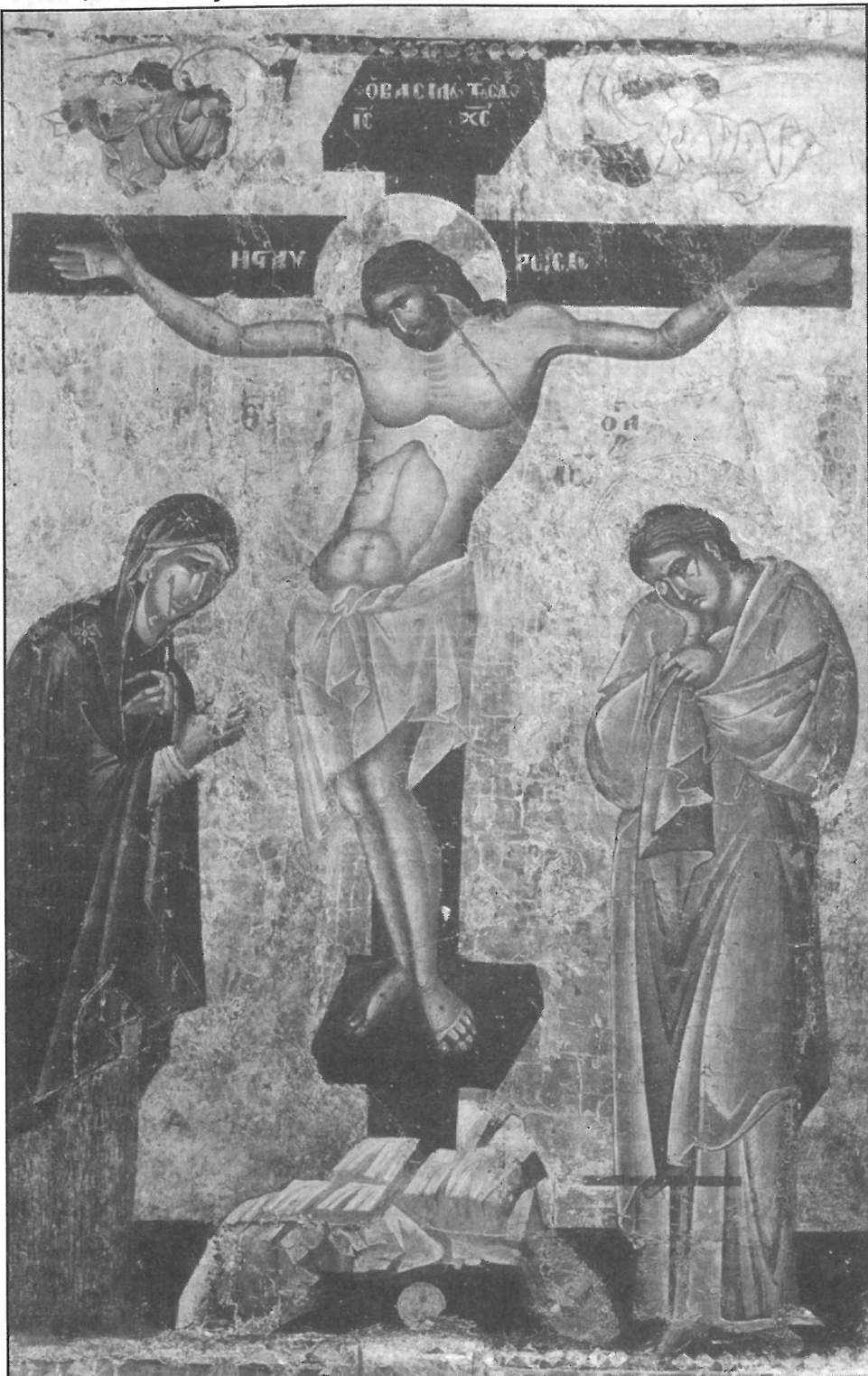
Zamyslime sa nad tým, akým spôsobom Ježiš zvíťazil nad skutočnosťou hriechu. Boh si aj v tomto prípade volí cestu podľa ľudského myslenia nelogickú. Nechce zničiť zlo zlom, ale naopak. Používa veľkosť a silu svojej nekonečnej lásky. Ježiš úplne a slobodne prijíma to, čo mu Otec zveruje. Je poslušný až po smrť, až po smrť na kríži, čím umierajúc hovorí Otcovi „ÁNO“ svojou vernou poslušnosťou, na ktorú Otec zasa odpovedá svojím „ÁNO“ tým, že Ho oživuje a ustanovuje Pánom.

Prežili sme pôstnu dobu, teda čas, ktorý predchádza Ježišovo vzkriesenie a pripravuje nás naň svojím asketickým, milostivým charakterom. Prežiť vzkriesenie znamená znovu sa narodiť a to logicky predpokladá našu smrť. Práve pôst je obdobie, ktoré nás Božou milosťou uspôsobuje na postupné, ale rýzné kroky v oblasti nášho umierania. Nechať zomrieť starého človeka s jeho slabosťami, je totiž nutnou podmienkou, aby sme dokázali od Boha prijať nový život. A musíme to urobiť veľmi dôkladne. Ak je v pohári špina a my ju neodstránime úplne a naplníme ho vodou, nebude sa dať piť. Je treba špinu úplne odstrániť, aby sa voda v pohári stala pitnou. Tak je to aj s nami. Ak neodstránime úplne naše zlozvyky, naše hriechy „JA“, nemôžeme v plnosti prijať novú, Božiu bytosť. Lebo, „ktorí ste v Krista pokrstení, Krista ste si obliekli“. Obliecť si Krista od nás vyžaduje nielen zamedzenie konkrétnych hriechov, ale totálne odstránenie ich koreňov. On je totiž miestom, z ktorého je hriech vyživovaný, preto k úplnej premene je nutné ho úplne vykoreniť a na jeho miesto zasadiť „semienko“ Boha.

Keď sa človek vyberá na cestu, musí vedieť, kam ide. Tak je to aj s Veľkým pôstom. Veľký pôst je predovšetkým duchovnou cestou, ktorej cieľom je Pascha, „sviatok sviatkov“. Je to príprava k naplneniu Paschy, pravej „Teofánii“, zjaveniu Bo-

ha. Je cestou, na ktorej nasledujeme Ježiša zo smrti do života tak, ako kedysi Židia nasle-

ľud. Nezabúdajme však, že ani Židom sa z Egypta nechcelo, a keď došli k Červenému moru,



dovali Mojžiša z Egypta do zaslúbenej zeme cestou nebezpečností a postupného očisťovania. Táto symbolika sa ďalej prejavuje aj v tom, že do zaslúbenej zeme došiel už nový

zlakli sa a reptali, ale sotva ním prešli, zmocnila sa ich na druhom brehu neudržateľná radosť a začali v zástupe za Mojžišom a Máriou spievať: „Spievať budem Pánovi, lebo

vznešený, slávne vznešený je..." (Ex 15, 1). A my teraz môžeme urobiť to isté. Faraón, ktorého Boh zvrhol do mora, je náš „starý človek“ a jeho kone i jazdci sú naše hriechy.

Je veľmi dôležité pochopiť spojenie medzi Veľkým pôstom a Paschou, pretože ono odhaľuje niečo veľmi podstatné a rozhodujúce v našom kresťanskom živote. Potrebujeme si uvedomiť, že Pascha je oveľa viac, ako iba jeden zo sviatkov, viac ako každoročná spomienka na danú historickú udalosť. Každý, kto zažil hoci len raz atmosféru tejto noci, ktorá je jasnejšia ako deň, to zaiste pozná. Taká je teda viera Cirkvi potvrdená a podložená zástupom svätých. A aká je súčasná skúsenosť v živote veriaceho človeka? Keď sa zahľadáme do nášho života, nezistujeme náhodou, že taká viera nie je vierou, akú máme my, že neustále strácame a nachádzame nový život, „ktorý sme dostali ako dar, že v skutočnosti žijeme tak, ako keby Kristus vôbec nevstal, ako keby táto mimoriadna udalosť nemala pre nás žiaden význam? To všetko je len dôsledok našej neschopnosti zotrvať na úrovni, na ktorú nás pozdvihol Kristus, keď povedal: „Hľadajte najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť“. Kolotoč každodenných starostí a povinností nás však unáša natoľko, že úplne zabúdame hľadiť na ústredný bod, ktorý je centrom tohto kolotoča, stredom nášho života.

A pretože zabúdame, zlyhávame. Kresťanský kazateľ Bob George vo svojej knihe „Kresťanstvo na všedný deň“, vykresľuje a rozoberá tento stav slovami: „Zakiaľ zotrvávate v horakosti kríža, nemôžete zakúsiť sladkosť vzkriesenia“. Satanovi sa darí majstrovský kúsok v tom, že udržuje kresťanský svet v zaujatosti niečím, čo Boh definitívne vyriešil – hriechom: My by sme sa mali podľa Božieho plánu zaoberať inou skutočnosťou – životom. Účel a zmysel smrti Ježiša Krista na kríži možno do hĺbky oceniť práve vtedy, keď pochopíme konečný cieľ spasenia - vo vzkriesení života.

Každý z nás zaiste pozná proces zavárania. Prvá vec, ktorú musíme urobiť je sterilizovať zaváracie fľaše. Prečo je to potrebné? Preto, aby obsah fliaš nepodľahol skaze. Predstavme si manžela, ktorý doma nájde svoju ženu v kuchyni vyvárať fľaše. Jej jediným zdôvodnením je, že to robí len kvôli tomu, aby boli čisté. Zvláštny dôvod. Normálnejšie býva, keď fľaše sterilizujeme preto, aby sme do nich niečo vložili. Asi by sme len ťažko našli niekoho, kto proces zavárania ukončí v polovici. „Celkom to isté sme však urobili s evanjeliom“, pokračuje Bob George. „Oddelili sme Boží sterilizačný proces, ukrižovanie od aktu naplnenia, od Kristovho vzkriesenia, ktorým nám daroval nový život.“ Tým sa však pri-

ale predovšetkým aj zmysel samotného ukrižovania. Boh však vyriešil otázku hriechu definitívne preto, aby sme „nepodľahli skaze“. Zaváranie má pochopiteľne aj poslednú fázu. Po očiste a naplnení fliaš ovocím ich nakoniec zapečatíme. Takto uchováme dobré veci vo vnútri a zlé, ktoré by ich skazili udržíme mimo dosah. Očista, naplnenie a zapečatenie – obdivuhodný obraz našej spásy.

Mozaika pohľadov na vzkriesenie je teda pestrá. Vzkriesenie - akt nesmiernej Otcovej nehy, s ktorou budí svojho syna zo spánku smrti, - čin najsvätejšej Trojice, - samotný vrchol Božieho jednanja v dejinách, najväčší dôvod Jeho slávy, - výkrik, ktorým Boh pretrhol svoje „mlčanie“. Deň vzkriesenia je teda skutočne „deň, ktorý učinil Pán“, „tento div sa udial pred našimi zrakmi“ (porov. Ž 118, 2n). Ježiš je kameň, ktorý stavitelia zavrhl, ale pred Bohom je „vyvolený a vzácny“. (porov. 1 Pt 2, 4) Otec z neho učinil „uholný kameň“ nového sveta. Otcov úkon vzkriesenia je pre nás zdrojom najväčšej nádeje, pretože znamená, že jedného dňa to Otec urobí aj s nami. A to je výzva pre nás. Prijmime ponuknutú Spasiteľovu ruku ako Adam a Eva na ikone a vstaňme zmŕtvych spolu s Ním. Nech dnes radostnejšie a presvedčivejšie vyznieva aj náš vzájomný veľkonočný pozdrav – CHRISTOS VOSKRESE!

Rastislav Čížik

MODLITBA

V dnešnom svete, keď nás obklopuje množstvo materiálnych dobier a človek si už svojou šikovnosťou môže zabezpečiť skoro všetko, prichádza obdobie, kedy ľudia pociťujú duchovnú prázdnotu a začínajú túžiť po niečom duchovnom.

Veľmi veľký úspech majú u ľudí rôzne východné náboženstvá a sekty, ako sú joga, zen, relaxácia, či iné východné meditácie, alebo meditatívne sekty, spoločenstvá a laické hnutia. Človek dneška sa cíti, aj napriek množstvu informácií a možností komunikovať, opustený. Jednoducho potrebuje osobný vzťah presahujúci ľudské možnosti, potrebuje nadprirodzenú lásku, túži po božstve. Táto túžba je dobrá a dokonca potrebná na to, aby človek hľadal Boha, ale musíme si dávať pozor, ako na túto túžbu odpovedáme. Častokrát sa stáva, že aj veriaci katolíci zanechávajú vieru a odchádzajú hľadať niečo „duchovnejšie“, pretože ich kresťanstvo nenaplní a neposkytuje požadované a očakávané duchovné potreby. Je každému z nás jasné, že tieto duchovné hodnoty v kresťanstve sú. Každý z nás to môže vidieť obzvlášť v našom obrade, ktorý svoj vzťah k Bohu formuje do hĺbky. Ale prečo hľa-

dáme Boha inde, keď On je tu?

„Vtedy sa Jakub prebudil zo spánku a povedal: „Ozaj, Pán je na tomto mieste a ja som o tom nevedel!“ I nadišiel ho strach a povedal: „Aké hrozné je toto miesto! Tu je naozaj dom Boží a tu je brána do neba!“ (Gn 28, 16-17) Boh je medzi nami, On je v nás.

Ale ako Boha hľadať? Ako ho máme poznať?

Ľudia sa poznávajú rozprávaním. Ak chceme poznať Boha, musíme sa s ním rozprávať, musíme sa modliť.

Kresťanská tradícia zahŕňa tri prejavy života modlitby: modlitbu slovnú, meditáciu a kontempláciu. Slovná modlitba, ktorá sa zakladá na jednote tela a ducha, pridružuje aj telo k vnútornej modlitbe srdca podľa Kristovho príkladu, ktorý naučil svojich učeníkov modliť sa Otče náš. Meditácia je prosebným hľadaním, ktoré zamestnáva myslenie, predstavivosť, city a túžby. Kontemplácia, modlitba srdca, vnútorné rozjímanie, je jednoduchým vyjadrením tajomstva modlitby. Je to pohľad upretý na Ježiša, nazeranie na Boha, počúvanie Božieho slova, mlčanlivá láska. (porov. KKC 2721-2724)

Slovnú modlitbu a meditáciu každý z nás dobre pozná,

veď ju každý deň praktizuje. Mnohí však vôbec nepoznajú silu modlitby srdcom, dary, ktoré človek prostredníctvom nej môže obsiahnuť. Sú to nekonečné možnosti, ktoré pre nás Boh pripravil, ktoré ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo.

Najprv však musíš na modlitbu navyknuť telo a pery. Modlitba srdca je Boží dar, je to milosť, bude ti daný, keď Boh bude chcieť. Môžeš sa pripravovať na prijatie Božieho daru, obetovať mu telo, pery, myšlienky a On z teba urobí chrám svojho Ducha.

Ak sa chceme modliť, musíme v prvom rade veriť. Veriť, že Boh je prítomný. Boh je tu pred nami, pozerá na nás, miluje nás. Je tu nie preto, že si to zaslúžime alebo že ho cítime, ale preto, lebo to prisľúbil: „Ale keď sa ty ideš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti“ (Mt 6, 6).

Prvé prikázanie je: Počúvaj, Izrael. Pán, tvoj Boh, je jediný Pán! Počúvaj! Boh nás teda žiada, aby sme počúvali. Modlitbe, skôr ako sa stane slovom, ktoré vychádza od nás, musí predchádzať počúvanie. Istý psychiater jedného dňa povedal: „Keď ma chorý začína počúvať, alebo naozaj začne počúvať iných, prijímať ich a pripúšťať k sebe, vtedy je uzdravený.“ Ak počúvaš Boha, ak naozaj prijímaš Jeho slová, ak skutočne žiješ v Jeho prítomnosti, potom si zachránený.

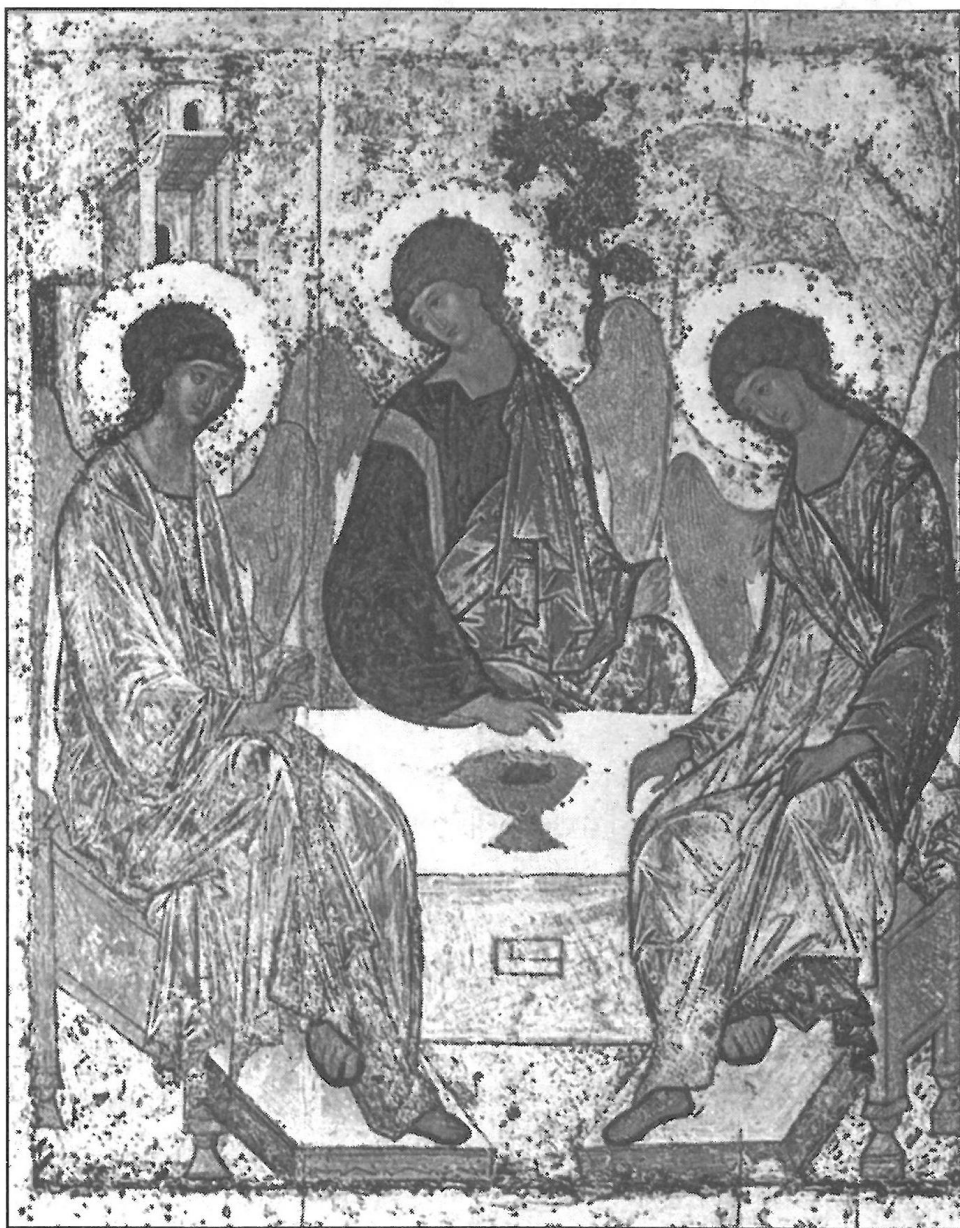
„Aby si sa mohol modliť k Bohu, nič nepotrebuješ: nech si kdekôľvek, nech Ho kdekôľvek vzývaš. On ťa počuje. Nepotrebuješ nijakých spros-

ty, je ani tak dôležité, čo robíme my, ale čo v nás vtedy robí Boh. Je to ako keď sa postavíme pred sviečku a prijímame jej teplo. Jednoducho nič nerob-

tiež zaspávala. Na tento problém reagovala: „Myslím, že rodičia milujú svoje detičky rovnako, či behajú alebo spia. Lekári pacientov dokonca uspávajú, aby ich mohli operovať. Napokon si myslím, že Pán vie, akí sme krehkí, vie, že sme len prach“ (Rukopis A).

Pri modlitbe si musíme v prvom rade uvedomiť, že Boh nás miluje a že prebýva v našom vnútri. Spomeňme príhodu zo života sv. Terézie z Lisieux. Krátko pred smrťou, keď bola ťažko chorá a pripútaná na lôžko, vkročila k nej do izby jej sestra a spýtala sa: „Na čo myslíte?“ - „Nemyslím na nič, nemôžem, veľmi trpím, preto sa modlím.“ - „A čo hovoríte Ježišovi?“ Terézia odvetila: „Nič mu nehovorím, milujem ho!“ Toto je najskromnejšia, ale najhlbšia modlitba srdcom: jednoduchý prejav lásky je viac ako hocikaké slovo alebo myšlienka.

Prostredníkom medzi človekom a Bohom je Ježiš Kristus. On musí byť aj prostredníkom našej modlitby. Človek je bytosť z mäsa a kostí. Boh to vie a človečenstvo Ježiša je prejavom jeho nesmiernej zhovievavosti. Ježiš nám prináša možnosť pristupovať ľudsky k božskému, dotýkať sa božského ľudskými prostriedkami. Modlitba: Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym, znamená: udeľ mne a všetkým ľuďom svoje milosrdenstvo. Pane Ježišu, zošli na mňa svojho Svätého Ducha. To takisto zna-



trekovať. Jednoducho povedz: Zmiluj sa nado mnou! A Boh okamžite bude prítomný. Nečaká na koniec modlitby: obdržíš dar skôr, ako dokončíš modlitbu.“ (sv. Ján Zlatoústý)

Modlitba je stavba. Chrám buduje Boh, ty staviaš základy, alebo lepšie, Boh necháva v tebe stavať základy. Zčať však musíš ty. V modlitbe srdcom nie

me, na nič zvláštne nemyslíme, nič osobitné nepociťujeme, ale pritom zachovajme hlbokú ochotu a odovzdanosť. Nič lepšie nemôžeme urobiť. Nechajme Boha konať v skrytosti nášho vnútra, čo je najdôležitejšie.

Mohlo by sa nám stať, že pri takejto modlitbe ľahko zaspíme. Svätá Terezka pri modlitbe

mená: Ty si tu. Hľa, tu som, nech sa stane Tvoja vôľa, Tebe sa zverujem. Po čase sa táto modlitba obyčajne zjednoduší, stane sa jednoduchým vzývaním mena Ježiš, alebo stručným „Ježišu, milujem ťa“, atď. Meno Ježiš zostupuje z rozumu do srdca. Srdce sa neprestajne modlí tým, že s láskou v sebe nosí Ježišovo meno. Nieкого môže prekvapíť, že aj tradičný ruženec môže, a aj uvádza mnohých do skutočného kontemplatívneho života. Mimochodom, veď aj Raduj sa... obsahuje meno Ježiš.

Ticho modlitby je tichom milenky, ktorá rozjíma o milencovi. Ona nerobí nič, iba miluje. Miluje a verí, že je milovaná. Ona nepotrebuje nič hovoriť.

Potrebujem techniku modlitby, pretože mám nedostatok viery a lásky. Je pravdou, že netreba očakávať zázraky od nijakej techniky, ale tiež netreba popierať každú hodnotu techniky. Človek nie je čistým duchom, a už samo hľadanie prostriedku na zjednotenie je dielom Božieho milosrdenstva. Môžeme používať akúkoľvek metódu na privedenie Kristovho mena až do hĺbky nášho srdca, ale musíme sa chrániť toho, aby sme neuctievali techniku ako Boha. Jedlo k ústam si môžeš dať vidličkou alebo prstami, ale ani prsty ani vidličku neješ. Ony sú iba nástrojmi.

Pri modlitbe by sme mali zaujať aj primeranú polohu. V podstate na polohe vôbec nezáleží, veď modlitba nemá

nič spoločné s jogou. Ale aj v tomto prípade môžeme rozumne využiť „brata somára“, ktorý nám pomôže upriamiť pozornosť na Boha.

Od chvíle, keď sa človek rozhodne modliť, démoni všemožne hľadajú spôsob, ako mu v tom zabrániť; vedia totiž, že nemajú horšieho nepriateľa, ako je modlitba. Nech sú naše ťažkosti akékoľvek, musíme pevne veriť, že všetci bez výnimky, vzdelaní či nevzdelaní, spravodliví či hriešnici, zdraví či postihnutí, všetci sme pozvaní k určitej forme kontemplatívnej modlitby, v ktorej sa Boh s nami spojí. A pretože požíva Boh, ktorý je spravodlivý, dáva každému z nás aj potrebné milosti, aby sme v modlitbe vytrvali a zakúsili spojenie s jeho vnútorným životom. Život v kontemplatívnej modlitbe nie je vyhradený nejakej elite, je pre každého z nás.

Čomu osožia dlhé rozhovory o modlitbe, ak sa nedáme do práce už teraz? Modlitbu možno pochopiť len modlením. Neznepokojujme sa tým, čo je modlitba, ale bez prestania sa modlime. „Bez prestania sa modlite, pri všetkom vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi pre vás!“ (1 Sol 5, 17-18) Modlitba vyžaduje celú našu pozornosť, každý náš dych. Určite sa dobrým flautistom nestaneš klepaním na písacom stroji. Ak sa chceš naučiť modliť, nerob nič iné.

- dd -

Kríž

Stojím tu sám v tieni
zlaté kvapky na mňa padajú
bojím sa utiecť
myšlienky silu nemajú.

Som slaboch, ktorý chce veriť
bojí sa zobrať kríž
nechce ísť proti vetru
nechce sa skloniť niž.

Povedal, že príde
silu dá zdolať prúd
ja čakám stále sám
som slaboch, čo nemá chuť.

Ty prichádzaš po tme
keď ja už nemám silu
tíško si ku mne sadneš
očistiš srdca špinu.

Cítim Ťa, no kto si?
Neviem o Tebe nič
v srdci mám zvláštny pocit
a v tichu beriem kríž.

brat Martin

VYZNANIE

kajúceho hriešnika

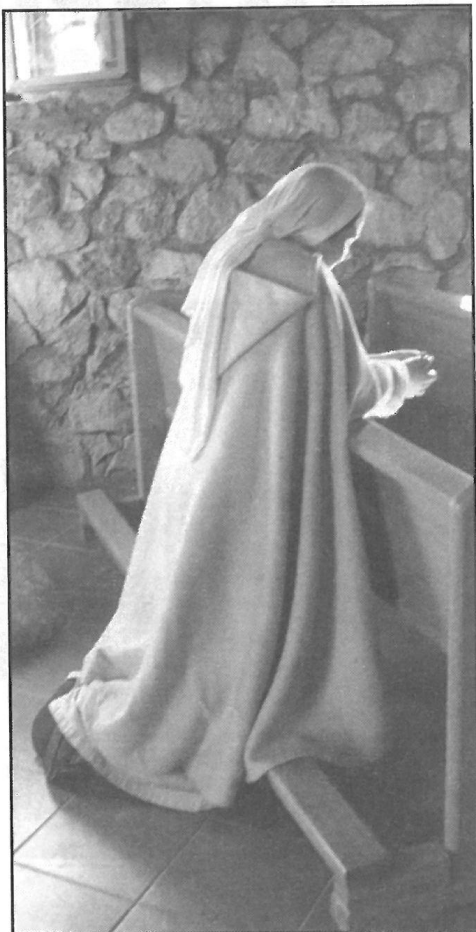
Zhrešil som, páchal som ohavnosť a nespravodlivosť, Pane, náš Bože, napriek všetkým tvojim spravodlivým skutkom (porov. Bar 2, 12). Vedomý som si svojej neprávosti a svoj hriech mám stále pred sebou (Ž 51, 5). Pretože som mlčal, chradli mi kosti a celý deň som nariekal (Ž 32, 3). V úzkosti som vzýval Pána a volal som ku svojmu Bohu. Zo svojho chrámu počul môj hlas a moje volanie pred jeho tvárou preniklo k jeho sluchu (Ž 18, 7). Povedal som si: „Vyznám Pánovi svoju nepravosť“ (Ž 32, 5b). Vzýval som meno Pánovo: „Pane, zachráň môj život!“ (Ž 116, 4). Počuj, Pane, a zmiluj sa, i keď som proti tebe zhrešil (Bar 3, 2). Pre tvoje meno, Pane, odpusť mi môj hriech, i keď je veľký (Ž 25, 11). Zachráň ma, Bože, lebo voda mi vystúpila až po krk. V bezodnom bahne viaznem a nemám pevnej pôdy pod nohami (Ž 69, 2 - 3a). Vytrhni ma z bahna, aby som sa nepohrúžil doň (Ž 69, 15a). Odvráť svoju tvár od mojich hriechov

a zotri všetky moje viny (Ž 51, 11). Obráť ma, Pane, k sebe, zástanca slabých, ochranca vráťim sa, moje dni obnov ako opustených, spasiteľ zúfalých dávno! (Nár 5, 21) Ty si Boh (Jdt 9, 11b). Uzdrav ma, Pane,



a budem zdravý, zachráň ma a budem zachránený, lebo ty si moja chvála (Jer 17, 14). Zľutuj sa, Pane, nado mnou, lebo som nevládny, uzdrav ma, Pane, lebo sa mi kosti chvejú. Obráť sa, Pane, zachráň mi dušu. Spas ma, veď si milosrdný. (Ž 6, 3. 5) A ty si mi odpustil zlobu môjho hriechu. (Ž 32, 5b). Veď ty si Pán, náš Boh, a chceme ťa chváliť! (Bar 3, 6). Kto je Boh ako ty, ktorý odpúšťaš hriechy (Mich 7, 18a). Ty sa zmilúvaš nad všetkými, pretože si všemocný, zhovievavý bývaš s hriechmi ľudí, aby sa kajali (Múd 11, 23). Ty vypočúvaš modlitby, k tebe má prísť každý človek, keď ho ťaží hriech. A hoci nad nami víťazia naše neprávosti, ty nám ich odpúšťaš (Ž 65, 3 - 4). Tu som sa zamyslel, aby som to pochopil; zrejme to bolo nad moje sily (Ž 73, 16). Ty si Boh, ty konáš zázraky (Ž 77, 15a). Ty však, hoci si mocný panovník, súdiš láskavo a spravuješ nás s veľkou zhovievavosťou (Múd 12, 18a). Ty však, Bože náš, si dobrý a si verný, si zhovievavý a všetko riadiš s milosrdenstvom (Múd 15, 1a). I keď hrešíme, sme tvoji, známe tvoju moc; ale nezhrešíme, lebo vieme, že patríme tebe (Múd 15, 2). Lebo všetko, čo je, miluješ a nič nemáš v nenávisti z toho, čo si urobil; lebo keby si bol nenávidel niečo, nebol by si to utvoril. Akože by mohlo obstať

niečo, keby si to nechcel ty? (Múd 11, 24 - 25a). Tvoje ruky ma utvorili a stvárnili (Ž 119, 73). Veď ty si stvoril moje útroby, utkal si ma v živote mojej matky. Chválím ťa, že si ma



utvoril tak zázračne; všetky tvoje diela sú hodny obdivu a ja to veľmi dobre viem (Ž 139, 13 - 14). Pane, ty poznáš každú moju túžbu; ani moje vzdychy nie sú skryté pred tebou (Ž 38, 10). Potupa mi zlomila srdce a ochabol som. Čakal som, že dakto bude mať so mnou súcit, no takého som nestretol; čakal som, že dakto ma poteší, ale taký sa nenašiel (Ž 69, 21). Hlúpy som bol a nechápavý a pred tebou

som bol ako dobytča (Ž 73, 22). Celým srdcom ťa chcem chváliť, Pane, Bože môj, a tvoje meno oslavovať naveky; Veď si bol ku mne veľmi milostivý a vytrhol si ma z najhlbšej priepasti (Ž 86, 12 - 13). Pred svojím pokorením som blúdil, no teraz už dbám na tvoje výroky (Ž 119, 67). Zvádzal si ma, Pane, nuž dal som sa zviešť, uchopil si ma a premohol (Jer 20, 7a). Tvojej ruke však uniknúť je nemožné (Múd 16, 15). Veď tvoja milosť je lepšia než život; moje pery budú ťa oslavovať (Ž 63, 4). Milujem ťa, Pane, moja sila; (Ž 18, 2). Mocné je tvoje rameno, pevná je tvoja ruka a tvoja pravica vztýčená (Ž 89, 14). Nič ti nie je podobné, Pane, ty si veľký a veľké i mocné je tvoje meno (Jer 10, 6). „Pán je môj údel“, vraví moja duša, nuž v neho dúfam (Nár 3, 24). Ty si môj Pán. Pre mňa niet šťastia bez teba (Ž 16, 2). K tebe, Pane, dvíham svoju dušu, tebe dôverujem, Bože môj: Nech nie som zahanbený (Ž 25, 1b - 2a). Ukáž mi cestu, po ktorej mám kráčať, veď svoju dušu dvíham ku tebe (Ž 143, 8b). Skúmaj ma, Bože, a poznaj moje srdce; skúmaj ma a všimaj si moje cesty. Pozri, či nejdem bludnou cestou, a veď ma po ceste k večnosti (Ž 139, 23 - 24).

br. Matúš

- Viete, kedy je najväčší rachot?

- Keď parný valec skáče cez švihadlo.

- Kto má najjemnejšie ruky na svete?

- No predsa rukojemník.

- Pán Dr. počujem zvuky, ale nikoho nevidím

- A kedy sa vám to stáva?

- No najčastejšie pri telefonovaní.

- Crrn - crrn.

Ospalý muž dvihne telefón a chrapľavým hlasom zvolá: Prosím.

Zo slúchadla sa ozve lišiacky hlas: Tu telefónna služba, chceli ste, aby sme vás zobudili ráno o šiestej.

- Áno a čo?

- Tak šupito - šupito, lebo už je osem.

Slovák navštívil ZOO v Čechách. Po dlhej prehliadke exotických zvierat si zastane pred klietkou papagája a uprene sa naňho pozerá. Papagája jeho pohľad roztočí a silno skríkne:

HUMOR

Čo čumíš?!

Prekvapený Slovák sa zdvorilo ospravedľňuje: Nehnevajte sa, prosím. Ja som si myslel, že vy ste vták.

Ruský zákazník vojde do obchodu so zeleninou. Namieri si to rovno k pultu a pýta si cibuľu. Predavačka mu ju podá, ale on rozhorčený nad ňou diskutuje: Taká malá cibuľa? U nás v Rusku narastú 5 krát väčšie cibule.

Po čase si pýta uhorku, dostane ju, ale zasa komentuje:

Taká malá uhorka? U nás v Rusku rastú 8 krát väčšie uhorky.

Po dlhšej kritike aj ostatnej zeleniny, zarazená predavačka siahne po paradajke, podá mu ju a rýchlo mu hovorí: Tu máš viničku, a nech ťa tu už viac nevidím!

Pýta sa had hada: Nevieš, aký som ja had? Užitočný, alebo jedovatý?

- Myslím, že si užitočný had, poznamenaná druhý.

- Tak to som si vydýchol, lebo včera som si zahryzol do jazyka.

Aký je rozdiel medzi husľami a gitarou?

Gitara dlhšie horí.

Pripravil brat Milan Kandráč

Pre tých,

ktorí chcú spoznávať a vnímať Božie Slovo,

ktorí chcú vedieť viac zo sveta a domova,

ktorí chcú lepšie spoznať vlastnú Cirkev

je tu každé dva týždne

SLOVO

tradícia - kvalita - prístupnosť - najväčšie pokrytie

Objednávky: SLOVO, P.O.Box 204, Hlavná 1, 080 01 Prešov



OSEMSMEROVKA

Kvíz

M A R I Á N P A V A K J A N A S Ľ K J C H
 A I V A N A V I L A E U A T I Z U I O A
 I R L L D - J V A I Š R A N N A B R Z T
 R Á P A V O L I D Z I A N E N N O T E O
 Ó M Ž N N J V L O Á T J E E K A Š A F B
 T O M Á Š Ľ A I N N L L I A Z O P Š I
 K R O B I T K N N A A A E R R U S J R Á
 I R I S A M U E L T R C H H E O Z T S O Š
 V I L O A K L E D A F I S N L T E A G O
 N I T R A M R E T E P M D A N A Ľ Š I T
 M A R O Š U A K I N O M S T Á Ň A A ! O

Adelka, Alan, Alena, Anna, Atanázia, Dana, František, Helena, Igor, Irena, Ivan, Ivana, Ján, Jana, Joanna, Jozef, Juraj, Karol, Livia, Ľuboš, Mária, Marián, Maroš, Martin, Michal, Milan, Monika, Oto, Patrik, Pavol, Peter, Radovan, Samuel, Saša, Silvia, Stela, Táňa, Tibor, Tobiáš, Tomáš, Viktória, Vilo, Vlado, Zita, Zuzana

Riešenie tvorí 17 písmen a interpunkčné znaky

1. Kto prvý našiel kríž Ježiša Krista?

- A) sv. Konštantín
- B) sv. Helena
- C) sv. Bazil Veľký

2. Kto je najobľúbenejším svätcom ruského národa?

- A) sv. Václav
- B) sv. Mikuláš
- C) sv. Serafím Sarovský

3. Aký význam má slovíčko sekta?

- A) smer
- B) jednota
- C) zosúladenie

4. Kto vyhral v znamení kríža vojnu pri Milvijskom moste?

Odpoveď napíš sám!!!

Odpovede a správne riešenie smerovky zasielajte na adresu:

**Prameň
 Hlavná 1, P.O.Box 204
 080 01 Prešov**

Toto číslo pre Vás pripravili:

Vladimír Starosta - šéfredaktor, Daniel Dzurovčín - predseda redakčnej rady, Rastislav Čížik - redaktor, Milan Kašperek - redaktor, Peter Vaško - jazyková úprava, ThDr. Vojtech Boháč, PhD. - cirkevný cenzor, Mgr. Juraj Gradoš - grafická úprava.

Vydalo Náboženské vydavateľstvo PETRA, Prešov 2000, registračné číslo: OÚ-XI/17/93. Adresa redakcie: Prameň, Sládkovičova 23, P.O.Box 176, 080 01 Prešov, administrácia: Prameň, Hlavná 1, P.O.Box 204, 080 01 Prešov. Telefón: 091-77 212 77-8, Fax: 091-77 333 23. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Cirkevné schválenie Gréckokatolíckeho biskupstva č.j. 3318/99 zo dňa 30.11.1999. Podávanie novinových zásielok povolené: VRP Košice, č.j. 1176-PTP-1994 zo dňa 19.04.1994. Litografie, tlač a väzba: Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov.

Vďaka za podporu!



OD Družba, Letná 6
064 01 Stará Ľubovňa
tel. 0963/43 242 25



Váš dodávateľ

*výpočtovej a kancelárskej techniky
ekonomického softwaru firmy MRP
kancelárskych a školských potrieb
značkových hodínok*

CASIO

zenit - partner, na ktorého sa môžete spoľahnúť

Nové služby - pripojenie na INTERNET cez SKnet

Ing. Ján Dopirniak

*daňový poradca
audítor
ekonomický, účtovný
a organizačný poradca*

Stará Ľubovňa
Budovateľská 20

tel./fax: 0963/43 249 80
mobil: 0905 207 416



PETRA

vydavateľstvo - distribúcia - grafické návrhy - predajňa
V šľapajách tradície - nesklameme Vás!
Navštívte nás v Prešove na Hlavnej ulici č. 1 a 3